

ilembülten

ilmi etüdler derneği

bahar 2016 / sayı:10

ilem 15
ilmi etüdler derneği yıl

MENSUPLAR BULUŞMASI

İLEM'in 15. Yılında Bayrak Değişimi

5. Türkiye Lisansüstü
Çalışmalar Kongresi
Gerçekleştirildi >> s. 50

İLEM, King's College ile Birlikte
"Language Acts and Worldmaking"
Projesini Yürütecek >> s. 46

İslam İktisadı
Perspektifinde Sosyal
Adalet Tartışıldı >> s. 48

Taşköprülüzâde
Projesi'nde Sempozyum
Heyecanı >> s. 34

Editörden

Bu bültenimiz tüm İLEM’lilerin el ele bir mihenk taşını daha gönüllerine koydukları bir döneme denk geldi. 15 yılı geride bırakan İLEM gerçekleştirdiği Genel Kurul toplantısı ve Mensuplar buluşmasıyla yeni yönetimini belirledi. Edindiği tecrübeyi genç nesillere aktaran ve genç nesillerin dinamizminden beslenen İlmi Etüdler Derneği bundan sonra Süleyman Güder’in yönetim kurulu başkanlığıyla akademi camiasındaki ilmi çalışmalara katkı sunmaya devam edecek.

İLEM için bereketli geçen 2016 Bahar döneminde gerçekleştirilen etkinliklere dair detayları bulacağınız bu sayıda önemli çalışmalara yer verdik.

İlmi Etüdler Derneği tarafından gerçekleştirilen Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi bu sene 12-15 Mayıs 2016 tarihlerinde Isparta’da Süleyman Demirel Üniversitesi işbirliği ile gerçekleşti. Buna ek olarak uluslararası akademi camiasını bir araya getiren ve İslam iktisadının her yıl farklı bir yönüyle tartışmaya açıldığı İslam İktisadı Atölyesi’nin 4.sü de İLKE ve İGİAD dernekleri ortak girişimi ve İstanbul Üniversitesinin ev sahipliğinde 2-3 Nisan tarihlerinde “İslam İktisadı Perspektifinde Sosyal Adalet” konusu ele alınarak gerçekleştirildi.

Birçok kişi ve kurumun takdir edip katkı sunduğu ve Türkiye’deki İslamcılık üzerine yapılan çalışmalara katkı sunan İslamcı Dergiler Projesinin 1960-80 arasını kapsayan birinci aşamasını tamamlayarak çalışmanın bu kısmını araştırmacıların hizmetine sunduk. Elbette bize bu da yetmedi ve proje kapsamında 1960 öncesi dönemi ele alan kısmı hayata geçirerek bu alandaki çalışmalara devam ettik.

Mevcut bilginin bir araya getirilip ilim dünyasının istifadesine sunulması İLEM’in önemli ödevlerinden sadece bir tanesi...

İslam Düşünce Atlası Projesi kapsamında yapılan çalışmaların devam ettiği 2016 Bahar döneminde proje önemli ilerlemeler kaydetti ve çok kısa bir zaman sonra da bu proje nihayete erecek ve ilim camiamız ile hep beraber meyvelerini topluyor olacağız.

Yeni ilim adamlarının yetişmesi gayesiyle İLEM’in kurulduğu günden buyana devam eden Eğitim Programı kapsamında bu dönemde de önemli çalışmalar yapıldı. Bu çalışmalara ek olarak bu sene ilki gerçekleştirilecek olan İLEM Yaz Akademisi’yle İLEM, Anadolu’ya bir köprü kurarak Türkiye’nin çeşitli illerinden gelecek olan akademisyenlere 17-24 Temmuz tarihlerinde kapılarını açacak.

İLEM İhtisas ise tahlilden neşre uzanan çalışmalarına bu dönemde de devam etti ve genç akademisyenlerin bilgiyi paylaşmalarına, tartışmalarına ve üreterek çoğaltmalarına imkan sağladı.

Hâsılı İLEM bu dönemde de, İbrahim Peygamberi yakmak için hazırlanan batılın ateşini söndürme gayesiyle su taşıyan karınca misali tarafının Hak’tan yana olduğunu göstermeye devam etti.

Hayırlara vesile olması duasıyla...

- 3 / İLEM Mensuplar Buluşması**
- 7 / İLEM Eğitim Programı**
- 8 / Kademe Seminerleri ve Atölyeler**
- 10 / Grup Çalışmaları**
- 11 / Dönem Arası Kampı**
- 12 / Gönül Sohbetleri**
- 13 / Kapanış Konferansı ve Mezuniyet Programı**
- 14 / Benim İçin İLEM...**
- 15 / İLEM Yaz Akademisi**
- 16 / İhtias Programı**
- 18 / İLEM Sunumlar**
- 23 / İslam Düşünce Tarihi Yazımında Dönemlendirme Sorunu Seminerleri**
- 24 / Beğeniler Seminerleri**
- 26 / Teori ve Gerçeklik Arasında Bilimsel Açıklama Problemi Semineri**
- 27 / Nazariyat Tanıtım**
- 28 / İslam Ahlâk Projesi Ocak-Haziran 2016 Faaliyet ve Yayınları**
- 34 / Taşköprülüzâde Projesi Sempozyum**
- 36 / İslam Düşünce Atlası**
- 38 / İslamcı Dergiler Projesi İkinci Aşama**
- 42 / Haberler**
- 46 / İLEM King's Collage Ortak Projesi**
- 48 / 4. İslam İktisadı Atölyesi**
- 50 / V. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi**
- 52 / İleri Düzey Eğitimler**
- 55 / İnsan ve Toplum Dergisi Tanıtım**

■ **2016-YIL: 5 SAYI: 10**

■ **Editörler:** Abdullah Karakaş, Zekai Eroğlu

■ **Yayın Kurulu:** Haris Yardımcı, Ömer Faruk Uysal, Eyüp Sami Yavaş, Dursun Özyürek, Suat Kaymak

■ **Adres:** Sultantepe Mah. Cumhuriyet Cad. Fıstıkağacı İş Merkezi No:39/2 Üsküdar / İstanbul Tel: (0216) 310 43 18 • bilgi@ilmietudler.org • www.ilem.org.tr

■ **Baskı & Cilt:** LİMİT OFSET - Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi ZA-13 Topkapı/ İstanbul Tel: +90 212 567 45 35

■ Yılda iki sayı olarak yayınlanır.

■ Ücretsizdir.

■ Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

İLEM'in 15. Yılında Bayrak Değişimi

İLEM mensupları, İlmi Etüdler Derneği'nin 15.yılında coşkuyla ve geniş katılımı bir araya geldi.

İLEM mensupları, 28 Mayıs Cumartesi, Üsküdar Gençlik Merkezi'nde düzenlenen İLEM Mensuplar Buluşmasında bir araya geldi. Yoğun katılımı gerçekleşen buluşmada, İLEM Eğitim ve İhtisas programından mezun olan öğrenciler ile İLEM'i kuran akademisyen kadro ve İLEM'e gönül veren mensuplar buluştu.

Program, genel kurul toplantısıyla başladı. İLEM'in yeni yönetim kurulunun seçildiği toplantıda İLEM Başkanı Lütfi Sunar, başkanlık görevini Süleyman Güder'e devretti. Yönetim kuruluna ayrıca Abdulkadir Macit, Arife Gümüş, Asiye Şahin, Fatih Yiğit, İbrahim Halil Üçer, Kadir Budak, Latif Karagöz, Meryem Çapın, Muhammed Erkan Karabekmez, Rahile Kızılkaya Yılmaz, Serhan Afacan, Taha Eğri, Ümit Güneş ve Yunus Çolak seçildi.

Genel kurultan sonra akşam yemeği ile devam eden programda, İbrahim Halil Üçer, hoş geldiniz konuşmalarını gerçekleştirdi. Üçer konuşmasında, "İLEM olarak 15 yılı aşkındır özelde Müslümanların genelde tüm insanlığın içine düştüğü derin krizle hesaplaşmak ve bir yandan da bu krizi tüm boyutlarıyla çözümleyip anlamak, diğer yandan da İslam düşünce geleneğinden yola çıkarak bu krize çözümler ortaya koymak amacıyla bir araya geldik. Bu vesileyle kutlu beraberliğimizin uzun yıllar devam etme-

sini diliyorum” şeklinde konuştu. Üçer’in ardından, İLEM’in de bağlı bulunduğu çatı kuruluş olan İLKE İlim Kültür Eğitim Derneği (İLKE) Başkanı Davut Şanver selamlama konuşmalarını gerçekleştirdi. Şanver, 15 yıl insan ömrü için uzun bir zaman ama insanlık tarihi açısından çok kısa bir zaman, dolayısıyla bugüne kadar yaptıklarımız bundan sonra yapacaklarımız için bir temel olsun diyorum. Böyle bakmak istiyorum. Bir medeniyet yolculuğu perspektifinden bakıldığında 15 yıl bir tohum atmak, belki bir tarla sürmek gibi ve inşallah İLEM ile yola çıkan kardeşlerimizin bu temelleri, ektikleri tohumlar, sürdükleri tarlalar hiç unutulmayacak şekilde konuşarak İLEM’in uzun soluklu macerasına dikkat çekti.

Selamlama konuşmaları sonrasında, İLEM'e gönül vermiş akademisyenler ve ilk dönem mezunlarının İLEM hakkında hatıralarını ve duygularını paylaştıkları konuşmalar gerçekleşti.

İLEM Başkanı olarak son kez söz alan Lütü Sunar, "İlmi Etüdler Derneği olarak hikmeti yitirdiğimizi fark etmek ve eyleme geçmekle başlayan bir hikâyemiz var bizim. Bu hikâye 'var olmak, hakikati sezmekle başlayacak' şiarıyla devam ediyor. Esasen bu hikâyenin satırlarını döşeyen ana sâiklerden birisi İslam ilim ve düşünce geleneğinin inşa ve ihya edici havzalarının işgali, bu havzalar üzerindeki İslam ülkeleri gibi ülkemizin de beri kalamadığı

zihni, fikri ve ilmi kuşatılmışlık oldu. Bu işgal karşısında medeniyetimizin birikimlerinden hareket ederek çağın sorunlarına kuşatıcı çözümler üretecek ilim adamları yetiştirmek ana yönelişimiz haline geldi. Bu maksatla çağın sorumluluğunu kuşanmış ilim adamlarını yetiştirme heyecanı bizi daima diri tuttu. Şunu ümit ediyoruz ki, İLEM olarak hikâyemiz, dünden bugüne ilmi önceleyen sa'yimizde edindiğimiz tecrübeyi, ufkumuzu genişletecek bir sermaye kılarak ve her daim çıta yükselten bir kurum olarak devam edecektir. Bu akşam 15 yıldır gururla sürdürdüğüm İLEM Başkanlığı'nı değerli Süleyman Güder kardeşime devrediyorum. Kendisinin İLEM'i daha da ileriye taşıyacağına şüphemiz yok. Süleyman Güder kardeşime ve ekibine çıktıkları bu kutlu yolda başarılar diliyorum" şeklinde konuştu.

15 Yıllık İLEM Geleneği Devam Edecek

İLEM Mensuplar Buluşması'nda, İLEM'in 8. Dönem Yönetim Kurulu seçimi de gerçekleşti. 2002'de kurulduğundan beri İLEM Başkanlık görevini ifa eden Lütfi Sunar, bu görevini, Süleyman Güder'e bıraktı. Sunar, uzun soluklu İLEM Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı Süleyman Güder'e bırakarak 15 yıllık İLEM geleneğini yeni yönetime devretti.

Başkanlık devir tesliminden sonra söz alan Güder, 15 yıldır hem sürdürdüğü çığır açan çalışmalarıyla hem de kurumsal kimliğiyle kulvarındaki diğer kurumlara fark atmış İlmi Etüdler Derneği'mize başkanlık görevini kıymetli ağabeyim, hocam değerli Lütfi Sunar'dan devralmak hem büyük bir onur hem de son derece ağır bir yükü omuzlarımda hissetmememe neden olmuştur. Lütfi Ağabeyimin bıraktığı yerden İLEM'i daha da yukarılara taşımak için elimizden geleni yapacağız. Bu vesile ile siz değerli dostlarımızın desteğine ve dualarına talip olduğumu da söylemek istiyorum. İnşallah hayırlara ve güzelliklere neden olacak bu görevde sizlerle birlikte yürümeye devam edeceğiz" şeklinde konuştu.

Program sonunda yeni yönetim ile eski yönetim toplu olarak fotoğraf çekimi gerçekleştirdi ve yönetim kurulu üyeleri Lütfi Sunar'a teşekkür ederek hediyelerini takdim ettiler.

İLEM, 2002'de akademik ve özgün çalışmaları desteklemek amacıyla kurulmuş, ulusal ve uluslar arası birçok kongre, panel, yaz okulu çalışmasına imza atmış bir sivil toplum kuruluşudur. Eğitim ve ihtisas programlarıyla lisans, yüksek lisans ve doktora aşamasındaki öğrencilere eleştirel düşünme yeteneği ve bilimsel yöntem kazandırmak gayesini taşıyan İLEM, sahipsiz bir ilim anlayışının ve özgün ilmi yaklaşımların üretilmesine verdiği katkıları 15 yıldan bu yana sürdürmeye devam etmektedir.

İLEM Eğitim Programı

İLEM Eğitim Programı, İslam düşünce geleneğinin birikiminden yola çıkarak günümüz meselelerine çözüm üretmeyi amaçlayan, bunun için sahip olunması gereken ilmi yeterliliği talep eden lisans öğrencilerine yönelik hazırlanmış üç yıllık bir programdır.

Üç kademedен oluşan İLEM Eğitim Programı İstanbul'da lisans eğitimine devam eden öğrencilere yöneliktir. Programın ilk iki yılında İslâmî ilimler ile beşerî ve sosyal bilimlerin farklı disiplinlerinden alanında yetkin hocalar tarafından seminer dersleri verilirken öte yandan 6-10 kişilik gruplarla danışmanlar eşliğinde haftalık kitap tahlilleri gerçekleştirilir. Üçüncü yılda ise öğrencilere lisansüstü eğitiminde ihtiyaç duyacakları temel donanım ve akademik yazım teknikleri gibi dersler verilirken diğer yandan atölye çalışmaları yürütülmektedir. Klâsik bir metnin okuması yöntemiyle yürütülen atölyelerde katılımcılar yazdıkları makaleleri Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi'nde sunarlar.

Programda derslerin yanı sıra haftalık okumalar, geziler, kamplar, grup çalışmaları, gönül sohbetleri ve çeşitli eğitim destekleri de yer almaktadır. Üç yıl süren eğitim programına istikrarlı bir şekilde devam edip eğitim programını başarılı bir şekilde tamamlayan öğrenciler üç yılın sonunda İLEM Eğitim Programı'ndan mezun olurlar.

**2015-2016 Eğitim Programı
bahar dönemi seminer dersleri
Ocak- Mayıs aylarında arasında**

160

öğrencinin katılımıyla gerçekleşti

Kademe Seminerleri ve Atölyeler

İLEM Eğitim Programı'nın seminer dersleri her kademe için kendi içerisinde farklı metotlar izlenerek gerçekleştirilmektedir. Güz dönemi dersleri daha çok ufuk açıcı dersler olarak planlanırken, bahar dönemi dersleri öğrencileri zihnen daha ötelere taşımayı hedefleyen dersler olarak plânlandı. Üç kademedeki eğitim programının ilk iki kademesindeki öğrenciler için güz döneminde de olduğu gibi on haftalık periyotta seminer dersleri devam etti. 3. Kademe öğrencileri ise atölye derslerine devam edip yılın başından itibaren hazırlamaya başladıkları akademik makalelerinin yazımında daha yoğun bir sürece girdiler. Sonrasında ise hazırladıkları makaleleri Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi'nde sunarak henüz lisans düzeyindeyken ilk ilmi deneyimleri tecrübe ettiler. İLEM Eğitim Programı Kademe Seminerleri'ne devam eden tüm öğrenciler Cumartesi günleri gerçekleşen derslerden önce Abdulkadir Macit'in sabah sohbetlerine devam ettiler.

İLEM EĞİTİM PROGRAMI

- 1
 - İslam Medeniyetinin Oluşumu >>> Tahsin Görgün
 - İslamî İlimlere Giriş >>> Necmettin Kızılkaya
 - Türkiye'de Modernleşme >>> Vahdettin Işık
- 2
 - Türkiye'de Toplum ve Siyaset >>> Mahmut Hakkı Akın
 - Tarih Felsefesi ve Yazıcılığı >>> Halil İbrahim Erol
 - Çağdaş İslam Düşüncesi >>> Halil İbrahim Yenigün
- 3
 - Kent, Yeni Medya ve Toplumsal Hareketler >>> Alev Erkilet
 - Muvâfakât Atölyesi >>> Hamdi Çilingir
 - Nikomakhos Atölyesi >>> Kübra Bilgin Tiryaki
 - Müslüman Toplum Teorisi: Mukaddime Okumaları Atölyesi >>> Lütfi Sunar
 - Şehir ve Düşünce Atölyesi >>> Yunus Çolak
 - Estetik Çalışmaları Atölyesi >>> Yusuf Ziya Gökçek

Grup Çalışmaları

İLEM Eğitim Programı'nın önemli unsurlarından biri olan grup çalışmaları (6-10 kişilik), eğitim programına devam eden I. ve II. Kademe öğrencilerine yönelik yürütülen çalışmalardır. Grup çalışmaları yüksek lisans veya doktora eğitimine devam eden danışmanlar eşliğinde gerçekleştirilir. Bu bahar döneminde I. Kademe 10 grupta, II. Kademe ise 8 grupta faaliyetlerini yürüttüler. Gruplar danışmanları nezaretinde her hafta seminer derslerine muvazî konularda seçilmiş bir kitabın tahlilini gerçekleştirdiler. Güz döneminde olduğu gibi bahar döneminde de her grupta 10 kitap tahlili gerçekleştirildi; bunun yanında, gruplardaki her bir öğrenci dönem içinde okuduğu kitaplardan bir tanesi hakkında değerlendirme yazısı yazdı. Gruplar, kitap tahlillerinin yanı sıra sinema, tiyatro ve sergi gibi etkinliklere giderek grup özel etkinliklerini gerçekleştirdiler. Birlikteğin ve samimiyetin sağlandığı bu ortamlarda danışmanlar, öğrencilerinin akademik gelişimlerini yakından takip etme fırsatının yanı sıra öğrencilerini daha yakından tanıma imkanı bulup öğrencilerine maddi-manevi destek sağladılar.

10 kitap tahlili

Dönem Arası Kampı

İLEM Eğitim Programı kapsamında Eğitim Komisyonu her yıl Türkiye'nin farklı coğrafyalarında olmak üzere; İLEM mensupları, mezunları ve kademe seminerlerine devam eden farklı kademelerdeki katılımcıların birbirini daha iyi tanımalarını sağlamak, dostluklara zemin hazırlamak ve motivasyonlarını artırmak için kamplar gerçekleştirilmektedir. Eğitim komisyonu bu kapsamda 11-15 Şubat 2016 tarihleri arasında erkek katılımcılar için Manisa- Kırkağaç Şehzadeler Kamp alanında kız öğrenciler ise Sakarya-Pamukova Kamp alanında kamplarını gerçekleştirdi. Programda itinayla seçilmiş muayyen konular hakkında katılımcıların bilgi ve anlayış kazanmaları amaçlandı. Kamplarda okumalar, film gösterimi, doğa yürüyüşü ve değişik faaliyetler gerçekleştirildi.

Gönül Sohbetleri

İLEM Gönül Sohbetleri ile sözü sohbeti yerinde muhterem hocalarımızın ilim hayatlarına dair kıymetli tecrübelerini, tavsiyelerini ve ilme meraklı öğrencilerin dikkat etmeleri gereken hususları öğrencilerimizle paylaşımlarında köprü olmak isteği ile her bir hocamızı ağırladık.

Bu amaçlarla güz döneminde başlattığımız gönül sohbetlerine bahar döneminde de devam ederek Mustafa Kara ve Sadettin Ökten hocalarımızı ağırladık.

Mart ayı içerisinde misafir ettiğimiz Sadettin Ökten hocamız “Şehir ve Medeniyet Tasavvuru” başlıklı sohbetinde şehir, şehirli olmak ve şehirliliğin medeniliği beraberinde getirip getirmediği üzerine konuşurken; Mustafa Kara hocamız “Gençlerle Gönül Gönüle” başlıklı konuşmasında kendi ilmî yolculuğunu öğrencilerimizle paylaştı. O dönemin şartlarından, tez yazım sürecinden ve hocalarından bahsederek bazı hatıralarını aktaran Kara, konuşmasını dinleyicilerinin sorularını cevaplandırarak devam ettirdi. Kara’nın zaman zaman heyecanlanarak yükselen konuşması aralıklarla sakinleşip hisli cümlelerle dinleyenlerin kalbine dokundu.

Kapanış Konferansı ve Mezuniyet Programı

İLEM Eğitim Programı her sene sonunda programını Kapanış Konferansı ve Mezuniyet Programı ile sonlandırmaktadır. 7 Mayıs Cumartesi günü, Bağlarbaşı Kongre ve Kültür Merkezi'nde saat 14.00'te Haydar Haksal'ın "Kalemin, Sözün ve Yazmanın Sorumluluğu" başlıklı Kapanış Konferansı ile birlikte 15. dönem öğrencileri için mezuniyet programı gerçekleştirildi.

Yazının esrarengiz gücüne dikkat çeken yazar, artık neredeyse sıradanlaşmış "yazmak" hadisesinin yitirilmiş anlamını gözler önüne serdi. Katılımcılara kalem sahibi olmanın farkındalığını, söz sahibi olmanın gücünü ve beraberinde getirdiği ağır sorumluluğu hatırlatan Haksal, varlık aleminde var olan sözün olduğu yerden çıkarılıp insanlığa sunulmasının büyük bir bilinçlilik gerektiren başlı başına bir titiz iş olduğunu vurguladı.

Konferansın ardından Türk Sanat Musiki'sinden seçme eserler icra edildi. Gönüllere dokunan musiki dinletisinin hemen akabinde ise üç yıl boyunca kadim medeniyetimizin köklerinden beslenerek yeni bir hayat nizamı için gerekli bilgi ve birikimi oluşturmak yönünde aldıkları eğitim sonucunda mezun olmaya hak kazanan öğrenciler için bir mezuniyet töreni gerçekleştirildi. Mezunlara belgelerinin ve hediyelerinin takdim edilmesinin ardından program nihayete erdi.

Benim İçin İLEM...

"Benim için şükür ve yeniden iman sebebi her daim. İlemliler, birbirlerine sâlih amel işlemeyi, hakkı ve sabrı tavsiye ediyorlar, Ne mutlu onlara!"

"İlem, medeniyet inşasındaki yola revan olsun, ilme hemdem oluşla zuhur edebileceği düşüncesini veren, duygu dünyalarımızdaki damla sularını birleştirerek nice yangınlar söndürmeye sevdalıların adresidir."

"Benim için İLEM; her birinin farklı derdi, arayışı, soruları olan İLEM öğrencilerinin ilim yolculuklarındaki heyecanlarına ortak olmak demek, baki kalan dostluklar demek."

"Benim için İLEM; bu ülkede hiç mi güzel bir şey olmuyor diye üzülenlere 'Biz varız!' diyebilmektir."

"Benim için İLEM; Herkesin zifiri karanlığı konuştuğu bir anda, alemin delisi olup 'güneş mutlaka doğacak' diyebilen insanlar demek."

İLEM yaz akademisi

istanbul'dan anadolu'ya ilim köprüsü

İLEM, 15 yıllık Eğitim Programı tecrübesini İstanbul'un dışında lisans eğitimlerine devam eden öğrencilere İLEM Yaz Akademisi ile aktarıyor. 17-24 Temmuz tarihleri arasında Türkiye'nin farklı üniversitelerinden, farklı disiplinlerden toplamda 90 öğrencinin katılacağı bir haftalık programda; seminer dersleri, kitap tahlilleri, şehir gezisi ve film kritiği yer almaktadır.

İhtisas programı

2016 Bahar dönemi ile birlikte İhtisas Programı 9. Dönemi sona erdi. Edebiyat, Eğitim, Felsefe, İslam İlimleri, Siyaset, Tarih, Toplum ve Yönetim çalışma katkıları ile 2016 Bahar Dönemi İhtisas Programı, 14 Ders, 4 Okuma Grubu ve 2 Atölye'den oluştu. Program bünyesinde bulunan dersler ile katılımcıların elde ettikleri birikimler, okuma gruplarında tahlil edilerek derinlemesine tartışıldı. Atölye çalışmaları ile katılımcıların elde ettiği birikimler bir yandan atölye kapsamında ürüne dönüştü bir yandan da atölye dışında ortaya koyma gayretinde oldukları ürünlere büyük katkı sağladı.

İhtisas Programı ile öğrenciler, kendi alanlarında çalışma yapan farklı üniversite ve alandaki hoca ve öğrencileri tanıma imkânı elde ettiler. Oluşan disiplinlerarası çalışma ortamı, öğrencilerin aynı meselelere farklı zaviyelerden yaklaşmasını ve bulundukları alanda yapılan çalışmalardan haberdar olmalarını sağladı.

Edebiyat Çalışma Grubu, dil teorisi, edebiyat kuramları, modern edebiyat, Osmanlı edebiyatı ve Türk edebiyatı saharlarında çalışmalarını sürdürdü. Dursun Ali Tokel **Klasik Türk Şiirinin Mitolojisi** ve Mehmet Güneş **Toplumsal Değişim ve Modern Türk Edebiyatı** programları ile sekiz hafta boyunca öğren-ciler ile buluştular.

Eğitim Çalışma Grubu, din eğitimi, eğitim felsefesi, eğitim politikaları, eğitim programları ve öğretim, İslami pedagoji gibi üst başlıklar altında çalışmalarını sürdürürken; Yusuf Alpaydın **Modern Dönem Batı Eğitim Klasikleri Okumaları** programını yürüttü.

Felsefe Çalışma Grubu, bilim felsefesi, çağdaş Batı felsefesi, İslam ahlak düşüncesi, İslam felsefesi ve Osmanlı düşüncesi alanlarında faaliyetlerini gerçekleştirdi. Ayhan Çitil **Matematik Felsefesi ve Matematiksel Mantık**, M. Zahit Tiryaki İbn Sina Psikolojisi II derslerini, Tahsin Görgün **Bilim Felsefesi Okumaları II** okumasını gerçekleştirdi.

İslam İlimleri Çalışma Grubu, hadis, kelim, tasavvuf konularında çalışmalarını sürdürdü. Ercan Alkan **Vahdet-i Vücut Öğretisine Giriş: et-Tuhfetü'l-Mürsele Okumaları**, Hayrettin Nebi Güdekli **Klasik Kelim Metinleri: Şerhu'l-Akaid Okumaları**, Rahile Kızılkaya Yılmaz **Modern Tartışmalar Bağlamında İmâm Mâlik ve Muvatta'** programlarını gerçekleştirdiler.

Siyaset Çalışma Grubu, klasik siyaset felsefesi, çağdaş İslam siyaset düşüncesi, modern siyaset teorisi, siyasal ideolojiler, Türkiye siyasi hayatı, Türkiye siyasetinin ekonomi-politiği, Ortadoğu siyaseti üzerinde çalışmalarını sürdürdü. Abdurrahman Babacan İslamcılık-Muhafazakârlık Ekseninde Türkiye'deki Ekonomi-Politik Yapı, Halil İbrahim Yenigün Çağdaş Müslüman Siyaset Düşüncesi II derslerini gerçekleştirdi.

Tarih Çalışma Grubu, çalışmalarını Avrupa tarihi, kavram tarihi, tarih metodolojisi, Osmanlı tarihi alanlarında yoğunlaştırdı. Abdülkadir Macit **Muhammed Hamidullah Tarihçiliği I**, Ali Satan **Hilafet'in Ortaya Çıkışı ve Tarihi Seyri** ve Teyfur Erdoğan **Tarih Din İlişkisi Atölyesi** ile faaliyetlerini sürdürdüler.

Toplum Çalışma Grubu, şehir, sekülerleşme, Türkiye'de toplumsal değişim, kentsel dönüşüm, öteki ve sosyal politikalar alanlarında çalışmalarını sürdürmeye devam etti. Lütfi Sunar **Batılı Modern Sosyal Teoride Temel Meseleler II**, Mahmut Hakkı Akın **Sosyal Bilimlerin Yapısı**, Mustafa Tekin **İslam Düşüncesinde Sosyal İlimler-Kavramlar, Metinler II** ve Serhan Afacan **İran'da Devlet ve Ulema** dersleri ile katılımcılarla bir araya geldiler.

Yönetim Çalışma Grubu, yönetim düşüncesi, yönetim kültürü, yönetim psikolojisi, örgüt kuramı, eleştirel yönetim, stratejik yönetim, örgütsel davranış, insan kaynakları yönetimi alanlarında çalışmalarını sürdürdü. Erkan Erdemir **Saatleri Ayarlama Enstitüsü'nün Penceresinden Türkiye'nin Kurumlarını Anlamak** ve Nihat Erdoğan **Mesleki Kimliğin İnşası Atölyesi** programları ile İhtisas Programı'nda yer aldılar.

İhtisas Çalışmaları derinleşen ve yenilenen programları ile ilim ve fikir dünyamızın zenginliğini yeni nesillere aktarmayı sürdürecektir.

■ Necmettin Erbakan'ın Ekonomik Söylem ve Uygulamaları

İrfan Ersin, 02.01.2016

Değerlendiren: Mehmet Yıldırım

İrfan Ersin

İLEM Sunumlarda 2016 yılının ilk konuğu İrfan Ersin oldu. Abant İzzet Baysal Üniversitesinde hazırladığı “Necmettin Erbakan’ın Ekonomik Söylem ve Uygulamaları” tezinin çıktılarını bizimle paylaştı. İrfan Ersin çalışmasının amacını “Erbakan’ın ekonomik söylemlerinin, uygulamalarının teorisini ve pratiğini incelemek; bunun yanında, Erbakan’ın söylemlerinin alternatif bir sistem ortaya koyup koymadığını araştırmak” olarak açıkladı. Uygulamalarda, manevi kalkınma için atılan birçok adımı sunumda paylaşan Ersin, maddi kalkınma için büyük sanayi, enerji, madencilik, ulaştırma ve sulama başlıkları adı altında 383 proje ortaya konduğunu ifade etti.

■ Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitiminde Mentorluk

Lütfü Çakır, 16.01.2016

Değerlendiren: Abuzer Gündüz

Lütfü Çakır

İLEM Sunumlar’ın 16 Ocak 2016’daki konuğu “Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitiminde Mentorluk” başlıklı sunumuyla Lütfü Çakır oldu. Çakır, sunumunda akranlarından farklı gelişim özelliklerine sahip olduğu için standart eğitim sistemi tarafından karşılanamayan farklı akademik ve bilişsel ihtiyaçları haiz üstün yetenekli öğrencilerin Türkiye şartlarındaki eğitimi ve mentorluk modeli hakkında bilgi verdi. Çakır, geniş bir literatür taraması ve grup görüşmeleri neticesinde Milli Eğitim Bakanlığı, Özel Eğitim Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Özel Yeteneklerin Geliştirilmesi Daire Başkanlığı bünyelerinde üstün yetenekli öğrenciler için mentorluk modelinin teklif edildiğini sözlerine ekledi ve bahsi geçen modelin kuruluş, hizmet alan seçimi, eşleştirme, işleyiş ve geribildirim alımı basamaklarına ait detay bilgileri paylaştı.

■ 2000 Sonrası Türk Edebiyatında Konusunu Siyerden Alan Romanlar

Gönül Yonar, 15.02.2016

Değerlendiren: Firdevs Bulut

Gönül Yonar, sunumunda 2000 sonrası Türk edebiyatında siyer konulu romanlarda görülmeye başlanan kadın sahabelerin ele alınış biçimlerine genel hatlarıyla değineceğini ifade etti. Yonar, çalışmasında, romanlarda geçen kadın kahramanların ne şekilde ele alındığını, hangi özelliklerinin öne çıkarıldığını, toplumsal cinsiyet bağlamında nasıl yorumlandığını incelemektedir. 2000 sonrası 'roman' sanı ile yayımlanan ve konusunu siyerden alan 18 roman üzerinde yapılan eleştirel tematik inceleme, Yonar'ın mezkur gözlemi yapmasına olanak sağlamaktadır. Bu romanlarda kadın sahabeler tüketici ve modern insan tipine yakınlştırılarak anlatılmakta böylece yukarıda zikredilen özdeşlik bu şekilde oluşturulmaktadır.

Gönül Yonar

■ Güneydoğu Anadolu'da Kırsal Toplumsal Yapıda Değişim

Serdar Nerse, 25.02.2016

Değerlendiren: Mücahit Pişkin

İstanbul Üniversitesi Sosyoloji bölümünde gerçekleştirdiği doktora çalışmasını İLEM'de sunan Serdar Nerse, birçok yönden oldukça güncel ve kritik bir konu üzerinde çalışmış görünmektedir. Türkiye'nin kırsal alan ve tarım politikaları on yıllardır eleştirilmekte, bu politikaların doğruluğu sürekli sorgulanmakta ve yanlışlığı üzerine hiç değilse zımni bir ittifak olduğu dikkatlerden kaçmamaktadır. Kırsalın tasfiyesi, tarım politikalarının tarımı teşvik etmekteki yetersizliği, tarımla beraber hayvancılığın göz önündeki tablosu gibi hususlar tarım ve hayvancılık bakımından çok önemli olan Güneydoğu Anadolu Bölgesi üzerine çalışmayı çok elzem ve mühim kılmaktadır.

Serdar Nerse

■ Bir Münevverin Zihin Dünyası: Ahmed Midhat Efendi Romanlarında Modernleşme Olgusu

Abdullah M. Özçelik, 26.03.2016

Değerlendiren: Abdullah Karakaş

Abdullah M. Özçelik

İLEM Sunumlarda, Abdullah M. Özçelik, *Bir Münevverin Zihin Dünyası: Ahmed Midhat Efendi Romanlarında Modernleşme Olgusu* başlıklı yüksek lisans tezi bağlamında Osmanlı'da modernleşme konulu bir sunum gerçekleştirdi. Ahmet Mithat Efendi'nin romanlarını inceleyen tezler, genel olarak, yazarın romanlarına siyasal perspektiften bakmaktadır. Özçelik'in çalışması ise Ahmet Mithat'ın romanlarını sosyolojik bağlamda değerlendirip Osmanlı modernleşmesini sosyal açıdan incelemektedir. Ortaya konulan tezin asıl gayesi şöyle açıklanabilir: Ahmet Mithat Efendi, dönemin bazı münevverleri gibi siyasal gelişmelere etki tepki refleksiyle davranmaktan ziyade sosyolojik durumu teşhis edip ona göre teklifler sunmuştur.

■ John Kenneth Galbraith'in Düşüncesinde Güç, Piyasa ve Tekno-Strüktür

Adem Levent, 09.04.2016

Değerlendiren: Ahmet Yusuf Aydın

Adem Levent

İLEM Sunumlarda Nisan ayının ilk konuğu, İstanbul Üniversitesi'nde doktorasını tamamlayan Adem Levent oldu. Adem Levent, doktora tezinde çalıştığı John Kenneth Galbraith'in iktisadi düşünceleri üzerinden kapitalizmin altın çağında Amerikan Ekonomisi üzerine bir sunum gerçekleştirdi. Levent, sunumun genel amacını Galbraith'in modern şirket ve refaha yönelik düşünceleri ile 21. yüzyılın ekonomi politik analizinin yapıp yapılamayacağına değerlendirilmesi olarak özetledi. Adem Levent'e göre, Galbraith'in kapitalizmin altın çağında Amerikan ekonomisi üzerine kurduğu tezler 20. yüzyılın son çeyreği ve 21.yy politik ve iktisadi düzenini açıklamak için yetersiz kalmaktadır. Kısaca, Galbraith'in aşırı genellemeci yaklaşımı sebebiyle tezleri belli bir zamana ve mekana kısıtlı kalmıştır.

■ Yahya Kemal'de İstanbul Manzarası

Habil Sağlam, 11.04.2016

Değerlendiren: Abdullah Karakaş

Habil Sağlam konuşmasına Yahya Kemal'de var olduğunu düşündüğü ve kendi çalışmasının temelini teşkil eden yaklaşımı açıklayarak başladı. Sağlam'a göre Yahya Kemal'in edebi faaliyetlerinin zeminini dört unsur meydana getirir: İstanbul leitmotivi, ulusal tarih anlatısının toprakla ilişkililmesi, görselliğin şiirde ve düzyazıda yer alış biçimleri, şehir imgesinin muhatabından talep ettikleri. Sağlam'a göre, bu dört unsuru başarılı bir şekilde eserlerine uygulayan Yahya Kemal, İstanbul'u anlatan eserlerinde, ekseri başarılı bir şairdir. Onun başarısının sırrı, Sağlam'a göre, Yahya Kemal'in yazım tekniği ile Türk toplumunun yaşamakta olduğu algısal değişimin örtüşmesidir.

■ Kuran'da Fetih Kavramı

Ercan Şen, 23.04.2016

Değerlendiren: Meryem Büşra Sevinç

İLEM'in ağırladığı Yrd. Doç. Dr. Ercan ŞEN "Çağdaş Bir Tefsir Yöntemi Olarak Konulu Tefsir Ekolü; Kur'an'da Fetih" başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. Ercan Şen sunumun ilk adımında sunum akışında aktarmak istediklerini başlıklar halinde tefsire değinerek ön bilgi verdi. Ardından klasik dönemin tefsir çeşitlerini modern ve çağdaş döneminin tefsir anlayışlarını karşılaştırarak tefsirin tarihsel serüveninden bahsetti. Şen, konulu tefsirin sistemli olarak günümüze yakın bir zamanda ortaya çıkmışsa da tefsir tarihinin konulu tefsir yaklaşımına yabancı olmadığını, hem Kur'an'ın Kur'an'la tefsiri hem de belli konulara ait ayet ve kavramların tefsirleri bu konuda ilk örnek çalışmalar olduğunu vurguladı. Kısaca konulu tefsirin potansiyel olarak ilk asırlarda mevcut olduğunu fakat bir disiplin olarak son dönemlerde geliştiğini ve çeşitlendiğini detaylarıyla vurguladı.

■ İmam Mâlik, Çağdaşları ve Medine'deki İlmî Ortam

Halit Özkan, 04.05.2016

Değerlendiren: Halenur Keskin

İslâm İlimleri Çalışma Grubu, Şehir Üniversitesi'nden Doç. Dr. Halit Özkan'ı ağırladı. "Modern Tartışmalar Bağlamında İmam Mâlik ve Muvatta'" dersi bünyesinde gerçekleştirilen seminerde Özkan, "İmam Mâlik, Çağdaşları ve Medine'deki İlmî Ortam" konulu bir sunum gerçekleştirdi. Özkan, Hicri İlk İki Asırda Farklı Şehirlerde Amel Telakkisi Oluşumunda Sünnet ve Hadisin Yeri başlıklı doktora tezi çerçevesinde gerçekleştirdiği sunumunda "amel" kavramının ifade ettiği mana yanında tarih yazıcılığı noktasında dikkat edilmesi gereken hususları katılımcılarla paylaştı.

■ İran'da Devlet, Toplum ve Emek: 1906-1941

Serhan Afacan, 21.05.2016

Değerlendiren: Mehmet Yıldırım

Serhan Afacan sunumunda İran'da 1906 yılında meydana gelen Anayasal Devrimden 1941 yılında Rıza Şah Saltanatının sona ermesine kadarki dönemde meydana gelen siyasi ve ekonomik gelişmeleri işçilerin deneyimleri üzerinden ele aldı. 19. yüzyıldaki sanayileşme akımına rağmen İran'da fabrika temelli üretimin yaygın olmadığını söyleyen Afacan, İran emek tarihi söz konusu olduğunda zanaatkarların ve küçük işletmelerin de ele alınması gerektiğini vurguladı. Buradan hareketle sunum boyunca işçilerin dilekçelerine dayanılarak ortaya konulan çalışma ve yaşam koşullarına odaklanılırken, sunum sonunda dilekçe yazım aktivizmi ve Marksist ve milliyetçi emek tarihi yaklaşımlarının potansiyelleri tartışıldı.

■ Şii Müçtehitler, Osmanlı Devleti ve Birinci Dünya Savaşı

Faruk Yasıçimen, 24.05.2016

Değerlendiren: Yunus Ballı

Tarih Çalışma Grubu'nun misafiri olduğu Faruk Yasıçimen "Şii Müçtehitler, Osmanlı Devleti ve Birinci Dünya Savaşı" başlıklı sunumunda Birinci Dünya Savaşı sırasında Şii müçtehitlerin cihat fetvaları sonrası Sünni ve Şii Müslümanların mezhebi farklılıklara rağmen beraber hareket edebilmelerini sağlayan temel faktörler üzerine yoğunlaştı. Bu çerçevede Osmanlı Devleti'nin merkezileşme politikaları, Abdülhamit'in İttihad-ı İslâm siyaseti, İttihat ve Terakki hükümetinin takip ettiği politikalar ve 19. yüzyıl Şii'leri arasında yaşanan fikhî ve toplumsal dönüşümler ele alındı.

Dizi Seminer

İslam Düşünce Tarihi Yazımında Dönemlendirme Sorunu Seminerleri

İslam Düşünce Tarihi Yazımında Dönemlendirme Sorunu seminerleri ile mevcut dönemlendirmelerin ortaya çıkardığı sorunları tespit etme ve sorunları aşabilme adına yeni bir dönemlendirmenin imkânı ele alınmaktadır. Bu seminerler ile İslam düşünce tarihinin, İslam düşünce geleneğine mensup kişilerce nasıl dönemlendirildiği de hesaba katılacak şekilde, söz konusu düşünce geleneğiyle uyumlu ve özgün kıstaslar etrafında nasıl dönemlendirileceği sorusuna yanıt aranmaktadır. Seminerlerin bir sonraki aşamada kitaba dönüştürülmesi ve seminerlerde ele alınan ve tartışılan konuların kalıcı hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede 2015 Bahar ve Güz dönemlerinde beş başlıkta gerçekleştirilen dönemlendirme seminerleri, 2016 Bahar döneminde Tuncay Başoğlu'nun semineri ile devam etmiştir.

8 Ocak 2016 tarihinde "İslam İlimler Tarihinde Dönemlendirme" başlığıyla gerçekleştirilen seminerde Başoğlu, üç temel soru üzerinde durdu:

- 1- Dönemlendirmenin kendisi nedir ve gerekli midir?
- 2- İslam ilimler tarihi bağlamında bir dönemlendirme yapılabilir mi?
- 3- İslam ilimler tarihi çatısı ve ekseninde fıkıh tarihi dönemlendirmesi nasıl yapılabilir?

Daha sonra ilk ikisini soyutlama düzeyinde mütekaddimin dönem, üçüncü ve dördüncü dönemleri müteahhirin dönem, son dönemi ise modern dönem olmak üzere beşli bir dönemlendirme öneren Başoğlu araştırma ve istikra yolu ile makro dönüşümler eksenli cüzi ilimlerin dönemlendirmesinin yapılabileceğini belirtti.

beğeniler

Gündelik Hayatta Toplumsal Değişimin Yansımaları Seminerleri Gerçekleştirildi

İLEM İhtisas Toplum Çalışma Grubu, Beğeniler: Gündelik Hayatta Toplumsal Değişimin Yansımaları adlı dizi semineri gerçekleştirdi. Bu seminerler çerçevesinde on farklı başlık altında değişen beğeni algısı mercek altına alındı.

Beğeniler seminer dizisi 9 Ocak 2016'da Levent Ünsaldı'nın "Gündelik Hayatın Patikalarında Beğeniler" başlıklı seminer ile başladı. Ünsaldı, Bourdieu'den hareketle Türkiye'de sınıf fraksiyonları arasındaki ayrışmanın nasıl çalışabileceği problemi üzerine düşünmek noktasında Bourdieu sosyolojisine bir geri bakış ve eleştiri getirdi. Türkiye gerçekliğinde kültürel alandaki temayüzün daha hibrit araçlarla analize tabi tutulması gerektiğini belirtti.

İkinci seminer, 23 Ocak 2016 tarihinde "Beğeni ve Haz Arasındaki Gerilim: Türkiye'de Kültürel Eşitsizliğin Yansımaları" başlığıyla Özgür Arun tarafından gerçekleştirildi. Arun, teorilerin araştırmaları açıklayamadığı alanlarda tekrar teoriye dönüp hesaplaşılması ve uymayan yerlerde neden sorusu eşliğinde farklı araştırma yöntemleri ile geri dönüş yapılması gerektiğinin altını çizdi.

Seminer dizisi, Adem Sağır'ın 6 Şubat 2016'da "Ölüm Ritüelleri ve Beğeniler: Beden, Estetik ve Sınıflar" başlıklı konuşmasıyla devam etti. Bu seminerde Sağır, günümüzde cenaze törenleri bir anma ve uğurlama merasimi şeklinde algılanmakta olduğunu; hayatta olanları kendi ölümleriyle bir iç muhasebeye sokmadığını vurguladı.

Köksal Alver 20 Şubat 2016'da "Lüks ve İhtiyaç Arasında Değişen Mekân Beğenileri" başlıklı konuşmasında mekân kavramının, insan-öğlunun ihtiyacı doğrultusunda var olduğunu ve bu mekânların da sınırlı şekilde olduğunu belirtti. Sunum boyunca mekân ve insanın karşılıklı etkileşimi üzerine odaklanıldı. Daha sonra ise, insanın değişiminin mekân değişimini gerçekleştirdiğine vurgu yapıldı.

5 Mart 2016'da "Müzik Beğenileri ve Toplumsal Değişim" başlığıyla Uğur Zeynep Güven Beğeniler dizi seminerinin beşinci konuğu oldu. Temelde müzik tercihlerini belirleyen olguların sosyoekonomik bir arka plana göre şekillendiğini belirten Güven, sınıf ayrımı denilen olgunun da değişen beğeniler ve beğeni farklılıkları üzerinden okunabileceğini ifade etti.

Seminer dizisi Erhan Akarçay'ın 19 Mart 2016'daki "Yemek Şahane Kahve Bahane: Beğenilerde Değişimin" adlı konuşmasıyla devam etti. İki bölümden oluşan seminerin birinci bölümünde genel olarak yemek kültürü ve yemek beğenilerindeki evrim konuşulurken ikinci kısımda kahve kültüründeki değişim konuşuldu.

Yedinci seminer Burak Özçetin tarafından "Muhafazakârlık, Televizyon ve Popüler Kültür" konusuyla 2 Nisan 2016'da gerçekleşti. Özçetin, konuşmasında Özgür Arun'la beraber yürüttükleri "*Muhafazakârlarda Televizyon İzleme Eğilimleri: Kimlik, Popüler Beğeni ve Sınırlar*" isimli, Türkiye'deki İslami yayıncılık ve İslami televizyonculuk tecrübesinin dönüşümlerini inceleyen TÜBİTAK projesinin detaylarını aktardı.

Seminer dizisinin sekizinci başlığı "Mahremiyetin Dönüşümü ve Tesettür Pratiklerinin Beğeni Konusu Haline Gelişi" idi ve Alev Erkilet tarafından 16 Nisan 2016 tarihinde sunuldu. Erkilet, son dönemde yaygınlaşmakta olan İslami moda dergilerinin kılık kıyafet sosyolojisi ve beğeniler açısından çözümlenmesini; Simmel, Veblen gibi sosyal bilimcilerin moda yaklaşımlarıyla ele aldı.

Nazife Şişman'ın 30 Nisan 2016'daki "Kamera Gözü'nden Düğün Törenleri: Değişen Beğeni ve Öncelikler" başlıklı sunumunda toplumsal anlam ve değer aktarımında önemli bir yeri olan düğün törenleri üzerinden beğeni ve önceliklerin değişim konusu ele alındı. Bunun yanında, bu törenlerin kamera ve fotoğraf makinesi vasıtasıyla kayıt altına alınmasının beğenilere olan etkisine değinildi.

Lütfi Sunar'ın 10 Mart 2016'da tarihinde gerçekleştirdiği "Tabakalaşma, Tüketim ve Beğeniler" başlıklı semineriyle Beğeniler seminerleri tamamlandı. Sunar, "Beğenilerimiz ile sınıfsal konumlarımız arasında nasıl bir ilişki vardır?" sorusunu 2014-2016 yılları arasında TÜBİTAK'ın desteğiyle geliştirdikleri sosyo-ekonomik statü (SES) ölçeğiyle irdeledi. Böylece farklı tabakaların tüketim eğilimlerindeki ayrımlar somut göstergeler etrafında tartışıldı.

Gündelik hayatta yaşanan toplumsal değişimin tercihler ve beğeniler üzerinden tartışılması hedeflenen Beğeniler semineri gerçekleştirilen on seminer ile tamamlandı. Konu; eğlence, moda, müzik, yaşam tarzı, duygular, mekân, beden, estetik ve ahlak gibi birçok farklı yönüyle ele alındı ve anlamlandırılmaya çalışıldı.

İLEM İHTİSAS
YÜKSEK İSTİŞARE
TOPLANTISI
GERÇEKLEŞTİRİLDİ

İLEM İhtisas bünyesinde yılda iki kez gerçekleştirilen Yüksek İstişare Toplantısı 26 Mart'ta İhtisas Komisyonu üyelerinin ve değerli hocalarımızın katılımıyla gerçekleştirildi. Toplantının ana gündem maddesi "Lisansüstü eğitim ve ihtisaslaşma sürecinde, disiplinler bazında hoca ve öğrencilerin bireysel ve ilişkisel niteliklerinin artırılması yönünde neler yapılabilir?" sorusu oldu. Toplantıda mevcut çalışmalar değerlendirildikten sonra bu çalışmaların daha ileriye taşınmasının imkânları üzerinde durulup İLEM İhtisas programları dâhilinde daha nitelikli çalışmaların planlanması yapıldı. Toplantı, alınan pek çok kararın yanı sıra; genç akademisyen adaylarının heyecanını, hocalarımızın tecrübesiyle bir araya getirerek daha dinamik ve üretken çalışmalar için önemli bir adım oldu.

Teori ve Gerçeklik Arasında
Bilimsel Açıklama Problemi
Seminer Dizisi Gerçekleştirildi

İLEM İhtisas Felsefe Çalışma Grubu gerçekleştirdiği "Teori ve Gerçeklik Arasında Bilimsel Açıklama Problemi" seminer dizisiyle aynı olayları açıklamak için birbirinden tamamen bağımsız hatta çelişen teorilerin kurulabileceği gerçeğinden hareketle teori ve gerçeklik arasındaki bilimsel ilişkiyi irdeledi. Bir teorinin gerçekliği olduğu gibi yansıttığı iddiası tartışmalı bir konudur. Dizi seminerler ile insan ve doğa bilimlerindeki teorilerin nasıl kurulduğuna, temel iddialarının nasıl temellendirildiğine değinildi. Bu süreçte ortaya çıkan bilimsel açıklama dili içerisinde, teori ile gerçeklik ilişkisi ele alındı.

Seminer dizisinin 25 Nisan'daki ilk oturumunda "Genel ve Özel Görelilik" başlığıyla Enis Doko'nun gerçekleştirdiği Newton fiziğinden hareketle fizikteki temel kırılma noktalarından bahsedildi. 2 Mayıs'ta "Murat Dinçer Teori ve Gerçeklik" dizi semineri çerçevesindeki ikinci konuşumumuzdu. Dinçer "Freud ve Psikanalizin Örtüşen Hikâyeleri" sunumuyla sanata, pazarlamaya, politikaya ve eğitime kadar hayatın birçok alanına etki etmesiyle günümüz kültürüne nüfuz etmiş olan psikanalizi ve Freud'un yaşam hikâyesiyle iç içe geçmiş doğum hikâyesini anlattı. Dizi seminerin son oturumunda Murat Özer 9 Mayıs'ta "Kuantum Fiziği Nedir?" başlıklı sunumuyla 19. asrın sonundan 20. asrın ortalarına kadarki süreçte fizik alanında yaşanan gelişmelere odaklandı. Lütfi Sunar'ın "Diyalektik Materyalizm Tarihin Değişim Yasalarını Açıklayabiliyor Mu?" adlı sunumu ise ileri bir tarihe ertelendi.

Nazariyat, İslam Felsefe ve Bilim Tarihi Araştırmaları Dergisi'nin 4. Sayısı Çıktı

İstanbul'da, İlmî Etüdler Derneği (İLEM) tarafından altı ayda bir Türkçe ve İngilizce dillerinde uluslararası hakemli bir dergi olarak yayımlanan *Nazariyat*'ın, Ekim 2015'te çıkan üçüncü sayısının ardından dördüncü sayısı da araştırmacıların ilgisine sunuldu. İslam felsefesi, kelâm, nazarî tasavvuf ve bilim tarihi alanlarında özgün araştırma ürünlerine, metin neşirlerine ve kitap değerlendirmelerine yer veren *Nazariyat*'ın hedefi, İslam düşünce tarihindeki nazarî geleneklerin, özel olarak da klasik sonrası döneme ait bilimsel birikimin keşfi, incelenmesi ve yeniden yorumlanmasına katkıda bulunmaktır.

Nazariyat bu sayısında, İslam düşüncesindeki nazarî geleneklerin farklı boyutlarını âlimâne bir şekilde inceleyen dört makale ve alanda neşredilmiş gün-cel eserleri değerlendiren dört çalışma ile okuyucularının karşısına çıkıyor.

Ekrem Demirli'ye ait olan ilk makalenin başlığı "Tasavvuf Araştırmalarında Dönemlendirme Sorunu: Din Bilimleri ile Metafizik Arasında Tasavvufun İlim Olma Mücadelesi" şeklindedir. Demirli çalışmasında, tasavvuf tarihiyle ilgili doğru ve tutarlı bir dönemlendirmenin yokluğunu sahaya dair araştırmaların önündeki en önemli sorunlardan biri olarak değerlendirmekte ve bu sorunu aşmak için kendine özgü bir dönemlendirme teklifinde bulunmaktadır. Demirli'nin kendisinden önce yapılan tasnifleri dikkatli bir şekilde eleştiriyerek tabi tutarak, tasavvuf tarihini hem disiplinin kendi içindeki hem de onu çevreleyen alanlardaki gelişmeleri dikkate almak suretiyle yeniden dönemlendirme teşebbüsü tasavvuf tarihi araştırmaları için taze bir katkı sunmakta ve sahadaki araştırmacıları yeni tartışmalara davet etmektedir.

"Adudüddin el-İcî'de Huy ve Erdem Problemi" başlıklı makalesinde Mustakim Arıcı, İcî'nin *el-Ahlâku'l-Adudiyye*, *el-Mevâkıf* ve *Tahkîku't-tefsîr* gibi eserlerini merkeze alarak, on dördü asrın bu ünlü kelâmcısının İbn Sînâ'nın nefis teorisini nasıl alımlandığını, felsefi gelenekle ilişkili bir biçimde *huy* kavramına nasıl yaklaştığını ve erdemsizlik ya da ahlâkî hastalıklara nasıl baktığını ele almaktadır. Aynı zamanda İcî'nin *el-Ahlâku'l-Adudiyye* adlı eseri etrafında oluşan geniş şerh literatürüyle ilgili önemli bir ek de içeren çalışma, müteahhir dönem kelâm geleneğinin kurucu isimlerinden bir *mutekellimin* ameli hikmet alanında İbn Sînâ'nın felsefeyi nasıl alımlandığıyla ilgili nadir literatüre katkıda bulunmakta ve konuyla ilgili tartışmaları ileriye taşımaktadır.

Derginin bu sayısında öne çıkan bir diğer çalışmada Ahmet Kamil Cihan ve Arsan Taher, on yedinci asır Osmanlı düşüncesinin öne çıkan simalarından Mehmed Emin eş-Şirvânî'nin daha önce yayımlanmamış *Risâle fî tahkîki'l-mebde ve'l-me'âd* adlı risalesini ilk defa neşrederek kapsamlı bir analize tabi tutmaktadır. Bu çalışmada yazarlar, Devvânî geleneğini takip eden Şirvânî'nin İsrâkî ve Ekberî tonları ağır basan misâl âlemi yorumlarından hareketle ahiret ahvalini nasıl değerlendirdiğini karşılaştırmalı olarak incelemektedir. Bu makale ve neşir genel olarak geç dönem İslam felsefesine, özel olarak da Devvânî geleneği ve Şirvânî çalışmalarına oldukça önemli bir katkı sağlamaktadır.

Nazariyat'ın makaleler bölümü son olarak Taha Yasin Arslan'ın İslam bilim tarihiyle ilgili bir makalesine sahiplik etmektedir. Bu makalede Arslan, Astronomiye dayalı bir şekilde vakit ölçümünü amaçlayan *Mikât İlmî* geleneği içerisinde üretilmiş ve astronomların yaygın bir biçimde kullandıkları *rub'u'l-mukantarât* adlı oldukça önemli bir aleti tanıtmakta ve on altıncı asır Osmanlı astronomlarından Muhammed Konevî'nin bu aletle ilgili Türkçe yazdığı ve daha önce yayımlanmamış bir yapım kılavuzunu neşretmektedir. Trigonometrinin daha önce olmadığı kadar üst düzeyde başarıyla kullanılmasının, İslam astronomlarının yeni aletler ve imalat teknikleri geliştirmesine nasıl imkân sağladığını gösteren makale, türünün ilk örneği olan aletlerden biriyle ilgili ayrıntılı bir analize yer vererek Osmanlı Astronomi tarihinin umumiyetle ihmal edilmiş önemli bir yönüne ışık tutmaktadır.

Nazariyat'ın ikinci bölümü ise değerlendirme yazılarından oluşuyor. Bu sayıda değerlendirmelerine yer verilen kitaplar arasında; İhsan Fazlıoğlu'nun değerlendirdiği Mustakim Arıcı'ya ait *Fahreddin Râzî Sonrası Metafizik Düşünce: Kâtibi Örneği*; Peter Adamson'ın değerlendirdiği, Ahmed Alwishah ve Josh Hayes'in editörlüğünü yaptığı *Aristotle and Arabic Tradition*; Tuncay Zorlu'nun değerlendirdiği, Miri Shefer-Mossensohn'a ait *Science among the Ottomans: The Cultural Creation and Exchange of Knowledge*; Nazif Muhtaroglu'nun değerlendirdiği, Khaled El-Rouayheb'in kaleme aldığı *Islamic Intellectual History in the Seventeenth Century: Scholarly Currents in the Ottoman Empire and Maghreb* ve nihayet Salih Günaydın'ın değerlendirdiği, Osman Demir'e ait *Kelamda Nedensellik: İlk Dönem Kelamcılarında Tabiat ve İnsan* başlıklı kitaplar bulunuyor.

Nazarın bilginin kaynağına yönelen bir yakarış olduğu düşüncesiyle yola çıkan *Nazariyat*, İslam felsefesi, kelâm, nazarî tasavvuf ve bilim tarihi alanındaki araştırmacıları, özgün araştırma ürünleriyle bu "yakarış"a katılmaya davet ediyor!

nazariyat.org • editor@nazariyat.org • 0 (216) 310 4318

İslam Düşüncesinde Vicdan Çalıştayı Gerçekleştirildi!

İslam Ahlâk Düşüncesi Projesi kapsamında İLKE İlim Kültür Eğitim Derneği ve İlmi Etüdler Derneği (İLEM) bünyesinde düzenlenen İslam Düşüncesinde Vicdan çalıştayı 3-4 Haziran'da İLKE'de gerçekleştirildi.

Açılışı yapan ve çalıştayı amacını açıklayan Marmara Üniversitesi'nden Ömer Türker, vicdan kelimesinin kavramsal problematüğinden söz etti. Türkçeye Batı dillerinden, İngilizcede "consciousness" olarak ifade edilen "konsiyans" kelimedenden çevrilen vicdan kelimesinin ahlâkî bilinç anlamına geldiğini, "vicdan" kavramının geleneksel metinlerde bu anlamda kullanılmadığını vurguladı. Bu çalıştayı amacının, gelenekte vicdan kelime-

si kullanılmadıysa da ahlâkî bilinç anlamına gelecek hangi kelimelerin ne şekilde kullanıldığını ve bunun ahlâk geleneğindeki konumunu ortaya koymak olduğunu ifade etti.

29 Mayıs Üniversitesi'nden Ahmet Ayhan Çitil'in başkanlığını yaptığı Vicdanın Mahiyeti üzerine olan birinci oturum Yıldız Teknik Üniversitesi'nden Şengül Çelik'in sunumuyla başladı. "Çağdaş Ahlâk Teorilerinde Vicdan" sunumunu gerçekleştiren Çelik, vicdan kelimesinin Batılı kökenleri üzerinde durdu. Özellikle "conscience" ve "conscious" kelimelerinin kök ortaklığından yola çıkarak vicdan kelimelerinin ahlâkî ilkelerinin farkındalığı, içe bakış gibi anlamları karşıladığını dile getirdi. Yunan ve Roma kökenlerindeki farklılığı açıklayan Çelik, Hıristiyanlıkla birlikte vicdanın dini bir içerik kazanmasından, daha sonra utilitaryen felsefe ile vicdanın tekrar dinî içeriğinden sıyrıldığından bahsetti. Vicdanın çoğulcu, nötr ve bu yüzden öznel kabul edildiği düşünce sistemlerinden, vicdanın nesnel sayıldığı teorilere kadar bir yelpaze içerisindeki görüşleri ele alan Çelik, vicdanın olumlu motivasyon ve olumsuz motivasyon kabul edildiği düşünürlere de değindi.

İstanbul Üniversitesi'nden Recep Alpayğal " 'Vicdan' Sözcüğünün 'Yüzey Grameri'ni 'Derin Grameri'nden Ayırt

Etmeye Çalışmak: Türkçe Felsefe Sözlükleri Üzerinden Kavramsal Bir Arkeoloji” başlıklı sunumunu yaptı. “Konsiyans” kavramının Şemseddin Sami’nin Kamus-u Türkî’sinden itibaren felsefe sözlüklerindeki ele alınış biçimlerini, özellikle ahlâk ve psikoloji alanları söz konusu olduğunda bunun şuur ve vicdan şeklinde ayrı ayrı karşılandığını belirten Alpyağıl, bunun Cumhuriyet döneminde karşılanmasının felsefi temellerden ziyade etimolojik kaygılarla olduğunun altını çizdi.

Çalıştayın ikinci oturumu Kelamcılarda Vicdan üzerine oldu. Marmara Üniversitesi’nden Hayrettin Nebi Güdekli’nin oturum başkanlığında, Mardin Artuklu Üniversitesi’nden Yunus Cengiz, “Câhız’ın Vicdan Düşüncesi: Ahlâkî Bilincin Gerçekleşim Seyri” başlıklı sunumunu ve Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi’nden Osman Demir “Kadı Abdülcebbar’da Vicdan: Havatır Kavramı Bağlamında Bir İnceleme” başlıklı sunumunu gerçekleştirdi.

Cahız’da bugünkü içerikle vicdan kavramının, çok az da olsa vicdan kelimesiyle karşılandığını, fakat çoğunlukla basiret ve en çok da havatır kavramıyla ifade bulduğunu ileri süren Cengiz, karar verme sürecinin duyum, vicdan ve akıl aşamalarından oluştuğunu, burada vicdanın bir bütün halinde verdiği kararın akıl tarafından denetlenmesi gerektiğini, bu denetlemenin kişinin birinci ahlâktan ikinci ahlâka geçişi için elzem olduğunu vurguladı.

Demir, Kadı Abdülcebbar’ın havatır görüşünü Mutezile’nin, güç yetirilemeyenle sorumlu tutulamama ve bu yüzden doğruyu kula bildirmenin Tanrı için zorunlu olduğu öğretisi doğrultusunda

ele aldığını ifade etti. Ayrıca bu kavramın Kadı Abdülcebbar’ın kısmen katıldığı Ebu Haşim el-Cübbâî ve Ebu Ali el-Cübbâî arasındaki tartışmaları aktarması üzerinden havatır konusundaki farklı görüşleri ortaya koydu.

Çalıştayın ikinci günü İslam Düşüncesinin Gelişim Döneminde Vicdan başlıklı oturum ile başladı. Mustakim Arıcı başkanlığındaki oturumda ilk konuşmacı Ömer Türker’di. Türker, fıkıh usûlü geleneğinde vicdan kelimesinin ve mefhumunun nasıl yer aldığını inceledi. Ebu Hanife’nin, kişinin lehinde ve aleyhinde olanları bilmesidir (*marifetu’n-nefsi mâ lehâ ve mâ aleyhâ*) şeklindeki fıkıh tanımının kendisinden sonraki önde gelen Hanefi usûlcüleri Taftazânî ve Sadru’s-şerîa’nın eserlerinde nasıl incelendiğini ele aldı. Tüm insanî varlık alanının itikad, amel ve vicdan olarak üçe ayrıldığını belirtti. Gelenekte ilimler tasnifinde dinî ve felsefî ilimler ayrımının gözetilmediğini, bu yüzden de yukarıdaki ayrımın ilimler tasnifi için bir mihenk teşkil ettiğini, buna göre itikad alanının kelamı, amel alanının fıkıhı ve vicdan alanının da ahlak ve tasavvuf ilimlerini

ortaya çıkardığını ifade etti. Usûl geleneğinin bu gözle tekrar okunmasının vicdan kavramının günümüzdeki kullanımına ve anlamına yakın kullanımlarının çok daha erken tarihlerde bulunabileceğini vurguladı.

Ankara Üniversitesi'nden Gürbüz Deniz, İbn Sînâ'da Ahlâkî Önermeler başlıklı sunumunda, İbn Sînâ'nın ahlâka dair tam teşekküllü eserler kaleme almadığını fakat eserlerinde ahlâk üzerine imal-i fikirde bulunduğunu belirterek ahlâk düşüncesini bir insanın ahlâkî fiilde bulunabilmesi için gerekli olan irade, tabiat, mizaç kavramları temelinde ele aldı. Vicdan kavramının özellikle fitrat kavramı ekseninde değerlendirilmesi gerektiğinin altını çizdi.

Çalıştayın dördüncü oturumu Fahreddin Râzî ve Sonrasında Vicdan başlıklıydı. Bülent Ecevit Üniversitesi'nden Anar Gafarov ve Mardin Artuklu Üniversitesi'nden Yunus Cengiz'in sunum yaptığı oturumun başkanlığını İstanbul Medeniyet Üniversitesi'nden Eşref Altaş yaptı. Gafarov, Nâsirüddin Tûsî'de Vicdan sunumunda Tûsî'nin ahlâka dair görüşlerini ortaya koydu. "Ahlâkî Bilincin Öznelliği Sorunu: Fahreddin Râzî Açısından Bir Çözümleme" sunumunu yapan Cen-

giz, Râzî'nin vicdan düşüncesini onun ihsan fiili olarak ifade ettiği fedakarlığın gerçekleşmesini mümkün kılan bilgisel ve psikolojik süreçler ve duygular temelinde ortaya koydu. Öznenin ahlâkî fiile güdülenmesinde etkili olan unsurlar üzerinde durdu. Mutezili düşünürlerden Kadı Abdülcebbar'ın ve İslam filozoflarından İbn Sînâ'nın eylem teorilerinden etkilenen düşüncesini, bu düşüncedeki güdü anlamına gelen dâî kavramının Kadı Abdülcebbar'ın düşüncesindeki dâî mefhumu arasındaki farklılıkları ifade etti. Râzî'nin İbn Sînâ'daki bir şeyin şuurunda olma, bu şuurun şuurunda olma ayrımını benimsediğini söyleyen Cengiz, insanın bilinçdışı davranışlarının da vicdan kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini düşündüğünü, vicdanın ahlâkî bilinç olarak karşılanması konusunun tekrar gözden geçirilmeye ihtiyaç duyduğunu vurguladı.

Klâsiğin Son Döneminde Vicdan, çalıştayın son oturumuydu. Ömer Türker'in başkanlık yaptığı oturumda Münecimbaşî Ahmet Dede'de Vicdan başlıklı sunumu Cumhuriyet Üniversitesi'nden Asiye Aykıt gerçekleştirdi. Vicdan kavramını Münecimbaşî'nin vicdanî müeyyide anlayışı üzerinden ele alan Aykıt, bunun dinî ve ictimâî müeyyidenin üçüncüsü olduğunu ifade etti. Özel-

likle nefse arız olan ahlakî durumların vicdanî durumlar/heyetler oluşturduğunu, faziletlerin sahih ve selim vicdan, reziletlerin ise bozuk vicdan olarak ifade edildiğini vurguladı.

Karadeniz Teknik Üniversitesi'nden Ali Tekin, Vicdan ve Vicdanî Önergeler Arasındaki İlişki başlıklı sunumda mantık geleneğinde vicdan kelimesinin karşılığı ele aldı. Doğruluk değeri açısından önergelerin taksiminde burhanî önergelerin bir türü olan vicdaniyyat önergelerinin kişinin aracısız olarak doğrudan bildiği, açıklık, susuzluk gibi bilgileri içeren önermelere tekabül ettiğini ifade etti. Farklı düşünürlerin bunu burhanî öncülleri sınıflandırırken farklı yerlere yerleştirdiklerini, bunlara bazen fitriyyât da denildiğini belirtti. Vicdanî önermelerin, nefsin bedenle ilişkisinde ortaya çıkan ahlak ve ahlakî fiiller bağlamında nereye yerleştirilebileceği üzerinde durdu.

Son oturumun hemen ardından gerçekleştirilen kapanış oturumunda katılımcılar görüşlerini belirttiler. Oturumu yöneten Ömer Türker çalışmaya dair genel bir değerlendirmede bulunarak çalışmayı sonlandırdı. Buna göre vicdan kelimesi günümüzde ahlaki bilinç anlamında kullanılmakta olup bu çalıştayda Batı dillerinden Türkçeye çevrilen bu kelimenin, İslam düşüncesindeki hem etimolojik hem de anlamsal temelleri ortaya konmaya çabalandı. Yunanca felsefe eserlerinin Arapçaya çevrilmesinde “konsiyans” kelimesinin vicdan olarak karşılanması ve yine Osmanlı döneminde bu kelimenin ahlâk bağlamında aynı şekilde vicdan olarak karşılanmasının kavramın İslam düşüncesinde anlaşılması konusunda bir tutarlılık sağlandığı görüldü. Bu kelimenin dilde sadeleşme hareketinde farklı karşılıklara konu olmakla birlikte bunların çok

kabul görmediği ortaya kondu. Tarama sözlükleri vasıtasıyla Tanzimat öncesi günlük dilde bu kelimenin nasıl kullanıldığının araştırılmasının gerekliliği vurgulandı. Yine çalıştayda kelimenin Yunan ve Latin kökenleri üzerinde durma imkanı oluştu. Vicdanın duygu meselesi ile karışık olduğu ve konuya bu açıdan dikkat çekilmesi gerektiği belirginleşti. Ayrıca vicdanın hem iyiye hem kötüye muhtemel nötr bir şekilde de anlaşılabilmesi gerektiği de olumlu yöne meylin ağırlıklı olduğu görüldü. İslam düşüncesi bağlamında kelâm ilminin Yunan

kökenlerinin belirginleşmesi ve Aristo üzerinden değil Platon üzerinden bir okumanın dikkatli bir şekilde yapıldığı takdirde vicdana dair daha derin açılımların oluşabileceği ortaya çıktı. Bütün bunları kapsayacak şekilde, vicdan mefhumuna İslam düşüncesindeki karşılığı bağlamında yönelimin katılımcılar için yeni olduğunun ve bu konuya dikkatli bir şekilde eğilmekle meselenin derinleştirilmesi gerektiğinin anlaşıldığı ifade edildi.

Çalıştayda sunulan metinlerin makale haline getirilerek bir kitap şeklinde basılacağına ilan edilmesiyle toplantı sonlandırıldı.

Ahlâkın Temeli'nin 2.Baskısı Yayımlandı!

Ahlâkın kaynağı meselesine dair farklı görüş ve temellendirmelere sahip metinlerin yer aldığı, Ömer Türker'in editörlüğünde hazırlanan Ahlâkın Temeli adlı eser yoğun bir ilgiyle karşılandı. Kısa sürede tükenen eserin gözden geçirilmiş 2.baskısı Mart 2016'da yayımlandı.

İslam Ahlâk Literatürü: Ekoller ve Problemler'in 2. Baskısı Yayımlandı!

İslam ahlak düşüncesi içerisinde yer alan ekolleri, özellikleri, temel kavramları ve problem alanlarını inceleyen makalelerin yer aldığı Ömer Türker ile Kübra Bilgin Tiryaki'nin editörlüğünde hazırlanan İslam Ahlâk Literatürü: Ekoller ve Problemler adlı eser alanda önemli bir boşluğu doldurdu. İlk baskısı kısa sürede tükenen kitabın genişletilmiş ve gözden geçirilmiş 2.baskısı Haziran 2016'da yayımlandı.

Yeni Yayınlar

■ İslam Düşüncesinde Ahlâkî Önergelerin Kaynağı (Ed.) Eşref Altaş & Mervener Yılmaz

Gerek günlük olaylarda gerekse de felsefî bir meselede ahlâka konu olan şeyleri ele alırken zaman zaman onların hangi ana kaynaktan alındığını sorgularız. Bu kitapta, projede gerçekleşen ahlâkî önergelerin kaynağına dair sunumların makaleleri yer almaktadır.

■ İslam Düşüncesinde Mizaç Teorileri (Ed.) Kübra Bilgin Tiryaki & M. Zahit Tiryaki

İslam ahlak düşüncesinde mizaç, ahlâkî yapı ve eylemlere etki eden unsurlardan birisi olarak kabul edilmektedir. Doğal bir yapı olan mizacın ahlâkla olan ilişkisini anlamak için hazırlanan bu çalışma, projede gerçekleşen yuvarlak masa sunumlarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

■ Ayman Shihadeh, Fahreddin er-Râzî'nin Teleolojik Ahlâkı (Çev. Selime Çınar & Kübra Şenel)

Proje kapsamında yayımlanan bir diğer çalışma, Ayman Shihadeh tarafından yazılan ve müteahhir dönemin merkezi ismi Fahreddin er-Râzî'nin ahlak düşüncesini ele alan The Teleological Ethics of Fakhr al-Din al-Razi adlı eserin tercümesidir. Eser, Selime Çınar ve Kübra Şenel tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

Yayıma Hazırlanan Eserler

Ahlâk ve Müeyyide

(Ed.) Ömer Türker

Ahlâkın uygulanması söz konusu olduğunda müeyyide kaçınılmaz olarak ortaya çıkmaktadır. Ahlâk ve müeyyide ilişkisinin belirginleştirilmesi ve ahlâkta nasıl bir müeyyide olması gerektiğine dair soruların cevaplanmaya çalışıldığı Ahlâkî Müeyyide Üzerine Konuşmalar dizisindeki sunumlar, Ahlâk ve Müeyyide başlığı altında kitaplaşmaktadır. Bu çalışma ile ahlâkın en tartışmalı alanlarından birisine dikkat çekilmesi ve tartışmalara yön verilmesi hedeflenmektedir.

İnsan ve Toplum: Taşköprülüzâde'nin Ahlâk ve Siyaset Düşüncesi

Mustakim Arıcı

Proje içerisinde yayımlanacak olan bir diğer çalışma, Mustakim Arıcı tarafından hazırlanan Taşköprülüzâde'nin Ahlâk Teorisi adlı kitaptır. Taşköprülüzâde'nin eserlerinde yer alan ahlâk tartışma ve yaklaşımlarını ortaya koyma ve analiz etmeyi amaçlayan bu eser, Taşköprülüzâde külliyyatı ve dönem düşüncesine ışık tutacak mahiyete sahip.

İslam Düşüncesinde Sevgi Teorileri

Hatice Toksöz

Hatice Toksöz tarafından hazırlanan bu çalışmada, Allah'ın sevgisi ile yaratılmışların sevgisinin mahiyet farkına işaret edilerek İslâm düşünürlerinin sevgi kavramı etrafında tartıştıkları problemlere yer verilecektir. Böylece İslâm filozoflarının, kelâm bilginlerinin ve mutasavvıflarının sevgiye ilişkin yazdıkları metinler üzerinden mukayese yapma imkânı sağlanacaktır.

● Dinî ve Felsefî Düşüncede NİYET

7-8 EKİM 2016

İslam Ahlak Düşüncesi Projesi, üçüncü döneminde de çeşitli bilimsel toplantılarla faaliyetlerine devam ediyor. 3-4 Haziran 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen "İslam Düşüncesinde Vicdan" konulu çalıştayın ardından bu kez ahlak düşüncesinin bir başka merkezî kavramı olan "niyet" inceleneyecek. Dinî ve felsefî düşüncede niyet konusunun ele alınacağı "İslam Düşüncesinde Niyet" başlıklı çalıştay 7-8 Ekim 2016 tarihlerinde İLKE İlim Kültür Eğitim Derneği'nde düzenlenecek.

Niyet, davranışın meydana gelme sürecinin kilit aşamalarından biri olarak ahlâkın en temel kavramlarından biridir. Gerek dinî gerekse felsefî düşüncede niyet, eyleme değer katan ve onu anlamlı kılan unsur olarak değerlendirilir. Bu yönüyle niyet ve niyetin çeşitli durumları, hem dindarlığın hem ahlâklı olmanın anlamı konusunda belirleyici öneme sahiptir. Buna rağmen niyet konusunun nazarî boyutları yeterli derinlikte incelemeye konu olmamıştır. "Vicdan" kavramından sonra "niyet" kavramına odaklanacak bu çalıştay, söz konusu boşluğu doldurmaya yönelik bir adım niteliğinde olacak.

İslam Ahlak Düşüncesi Projesi kapsamında daha önce gerçekleştirilen Ahlâkın Temeli ve Ahlâkî Müeyyide üzerine konferans dizileri, Ahlâkî Önergelerin Kaynağı ve Mizaç Yuvarlak Masa Toplantıları, Menâhîcu Ahlâkî's-Seniyye, Vicdan çalıştay çalışmaları bir devamı olan niyet çalıştayında, niyet kavramının fıkıh, tasavvuf ve İslam felsefesi geleneklerinde ve ayrıca Batı düşüncesindeki karşılığının belirlenmesi hedefleniyor. Bu çerçevede niyet çalıştayında Dr. Nail Okuyucu (Marmara Üniversitesi) Karâfi'nin *el-Ümniyye fî idrâkî'n-niyye* adlı eseri bağlamında; Prof. Dr. Mehmet Erdoğan (Marmara Üniversitesi) Şâtıbî'nin makâsîd düşüncesi çerçevesinde, M. Muhdi Gündüz ise Gazzâlî'nin yaklaşımları bağlamında niyet konusunu ele alacak. Yrd. Doç. Dr. Hacı bayram Başer (Yalova Üniversitesi) erken dönem mutasavvıflarının ve İbnü'l-Arabî'nin niyet konusuna yaklaşımlarını irdelleyecek. Dr. Sümeyye Parıldar (İstanbul Üniversitesi) Molla Sadra'da; Yrd. Doç. Dr. Yunus Cengiz (Mardin Artuklu Üniversitesi) ise Fahrreddin Râzî'de niyet bahsini ele alacak. Doç. Dr. Ömer Türker (Marmara Üniversitesi) felsefî düşüncede gaye ve niyet kavramları arasındaki ilişkiyi inceleyecek. Doç. Dr. Mehmet Günenç (İstanbul Üniversitesi) Kant'ın niyet hakkındaki düşüncelerini ele alacak. Prof. Dr. Sedat Yazıcı ve Doç. Dr. Aslı Yazıcı (Çankırı Karatekin Üniversitesi) ise Batı ahlâk felsefelerinde niyet ve niyetsellik konusunu sunacaklar.

Taşköprülüzâde Projesi'nde Sempozyum Heyecanı!

Taşköprülüzâde Projesi kapsamında, Ebu'l-hayr İsmâuddîn Ahmed Efendi (ö. 1561) veya bilinen ismiyle Taşköprülüzâde'nin henüz yazma hâlinde bulunan, kelim, felsefe, tasavvuf, mantık, dil ve tefsir gibi alanlarda yazılmış eserlerinin neşri, tercümesi ve değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu anlamda pek çok aşamadan oluşan Taşköprülüzâde Projesi, Taşköprülüzâde'nin söz konusu yazma eserlerinin (1) bir atölye dahilinde okunması; (2) tahkik edilerek neşre hazırlanması; (3) tercüme edilmesi; (4) bu eserler hakkında değerlendirmesi metinler yazılması gibi başlıklardan oluşmaktadır. Bunun yanında (5) Tûsî'nin *Tecridü'l-itikad*, İsfahanî'nin *et-Tesdîd* ve Cürcânî'nin *Haşiyetü't-tecrîd* gibi eserlerinin neşir ve tercümesi de projenin kapsamı içindedir. Ayrıca proje sonunda (6) bir "Uluslararası Taşköprülüzâde Sempozyumu" düzenlenmesi; (7) bu sempozyum metinleri etrafında dört edisyon eserin [kelam, felsefe, dil ve mantık] hazırlanması hedeflenmektedir.

Bu gibi amaçlardan oluşan Taşköprülüzâde Projesi, bahar döneminde büyük bir ilerleme katet-

ti. Bu anlamda Taşköprülüzâde'nin gün yüzüne çıkmamış pek çok eseri, alanında yetkin araştırmacılar tarafından çalışıldı. Taşköprülüzâde Projesi kapsamında tahkik ve tercümesi hedeflenen eserlerin yaklaşık %80'i bitme aşamasına geldi, geriye kalan eserlerin ise kısa süre içinde bitmesi beklenmektedir. Bu anlamda proje kapsamında Abdullah Yıldırım *Nüzhetü'l-elhâz*'ı; Ahmet Faruk Güney *Ecellü'l-mevâhib*'i; Berra Kebekçi Âdâbülbahs *ve'l-münâzara Risalesi* ve şerhini; Cahid Şenel *Tebyin ve Safhatu'l-Melsa*'yı; İbrahim Halil Üçer *en-Nehel ve'l-alel fi tahkiki aksami'l-ilel*'i ve *Mechul-i mutlak*'ı; İhsan Fazlıoğlu *Vücut-i zihni risalesi*'ni; Kübra Şenel *Ravzu'd-dekâik*'i; Mehmet Özturan *Risâle fi haddi't-tâmm ve Tasavvur ve tasdik risalesi*'ni; Zahit Tiriyaki *Kavâidu'l-hamliyyât*'ı; Sami Turan Erel *Es-Saâde el-Fâhire*'yi; Müstakim Arıcı *El-Hilâfetü'l-insâniyye*'yi ve Murat Kaş *Er-Risaletü'l-Camia*'yı tamamladı.

Tüm bunların sonucunda Taşköprülüzâde Projesi kapsamında çalışılan eserlerin tercüme ve tahkik olmak üzere Ekim ayı itibarıyla yayımlanması amaçlanmaktadır. Bunun ardından 18-19-20 Kasım'da "Uluslararası Taşköprülüzâde

Sempozyumu”nun yapılması, söz konusu sempozyum öncesinde Taşköprülüzâde’nin eserlerinin tanıtılması hedeflenmektedir. Dünyanın pek çok farklı yerinden araştırmacıyı bir araya getirecek bu sempozyum kapsamında şu konuların tartışmaya açılması beklenmektedir:

- Taşköprülüzâde’nin Dünyası: XVI. Yüzyıl Osmanlı İlim Hayatı ve Kaynakları
- Taşköprülüzâde’nin Coğrafyası: Mâverâünnehir, Horasan ve Diyâr-ı Rûm’un Kesişen Entelektüel Çizgileri
- Taşköprülüzâde’nin Evreni: Kozmoloji, Nedsel İlişkiler ve Tanrı-Âlem İlişkisi
- Zihin, Bilgi ve Varlık: Taşköprülüzâde’nin Zihni Varlık Anlayışı ve Mantık
- Dil ve Anlam: Taşköprülüzâde’de Dil Bilimleri ve Felsefe

- Taşköprülüzâde ve Kelâm Geleneği
- Bilimlere Tarih Yazmak: *Miftâhu’s-sa’âde* ve Bilimler Tarihi Yazımı
- Bilimler Tasnifi Geleneği ve Taşköprülüzâde
- Dinî İlimler Geleneği ve Taşköprülüzâde
- Taşköprülüzâde’de Pratik Bilimler ve Ahlak
- İslam Biyo-bibliyografya Yazım Geleneği ve Taşköprülüzâde

Bu gibi konular etrafında Taşköprülüzâde’nin eserlerine ve XIV. yüzyıl ilim dünyasına ışık tutmayı amaçlayan sempozyum, projenin en önemli aşamalarından birini oluşturmaktadır. Bu anlamda projede yer alan araştırmacılar ve proje ekibi tarafından sempozyum ve eserlerin neşredilmesiyle ilgili çalışmalar sabır ve titizlikle devam etmektedir. Tüm bunların sonucunda ortaya çıkacak ürünler büyük bir heyecanla beklenmektedir.

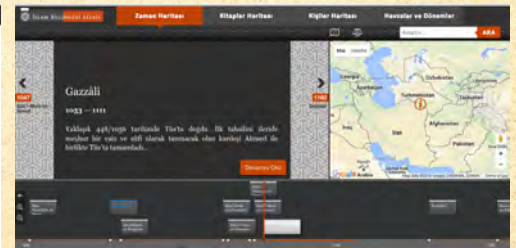
İSLAM DÜŞÜNCE ATLASI PROJESİ TAMAMLANIYOR

İslam bilim ve düşünce tarihine yeni dünyanın imkanlarıyla ışık tutmayı amaçlayan İslam Düşünce Atlası Projesi tamamlanıyor.

İslam Düşünce Atlası Projesi'yle birlikte H. II./M. VII. asır ile H. XIV./M. XX. asır arasında yaşamış yaklaşık 450 filozof, kelimacı, dilbilimci ve sūfî etrafında, mekân-tarih-öğreti-ekol değişkenleri dikkate alınarak bir İslam bilim ve düşüncesi atlası oluşturulması amaçlanmaktadır. Web tabanlı bir program dahilinde dijital ortamda sunulacak bu proje, aynı zamanda İslam Düşünce Atlası adıyla kitap olarak da yayımlanacaktır. Bu anlamda iki aşamadan oluşan projenin ilk aşamasında, İslam düşünürlerinin hayatları, öğretileri ve eserleri, önemli İslam şehirleri, temel kurumsal yapılar ve karakteristik sanat eserleri zaman çizelgesi ve harita yardımıyla web tabanlı bir programda

bütünleşik olarak sunulacaktır. Ardından projenin ikinci aşamasında bu bilgilerin de yardımıyla İslam düşüncesinin temel dönemleri, alanında yetkin hocaların değerlendirmeleriyle görsel içeriği zengin bir kitap dahilinde yayımlanacaktır.

Projenin ilk aşamasını oluşturan web sitesinde tüm emeklerin sonucunda büyük bir ilerleme kat edildi. Bu anlamda Türkiye'de ilmî araştırmalara yeni bir soluk getirecek olan web sitesi, pek çok disiplinden araştırmacı için başvuru kaynağı olacaktır. Bu doğrultuda 4 farklı sayfayı bünyesinde barındıran web sitesinde proje kapsamında toplanan yaklaşık 700 madde teknolojinin imkanlarıyla sergilenecektir. Web sitesinin ilk sayfasında proje dahilinde toplanan yaklaşık 450 İslam bilgini, harita ve zaman çizelgesi değişkenleriyle birlikte verilecektir. Bu anlamda aynı ekranda

düşünürünün doğduğu yer ve zaman bilgisi kendi dönemindeki düşünürlerle birlikte görülebilecektir. Ayrıca söz konusu ekranda İslam düşünürünün doğduğu tarihteki önemli hadiseler, kurumlar ve mimari eserlerle ilgili bilgilere de ulaşılabilecektir.

Kitaplar haritasından meydana gelecek web sitesinin ikinci sayfasında İslam düşünce geleneğindeki metin üretimi hakkında bilgi verilecektir. Bunun ardından kitaplar arasındaki şerh ve haşiye ilişkisi görsel kalitesi yüksek bir şablon dahilinde sunulacaktır. Söz konusu sayfa İslam düşünce geleneğindeki kitaplar ilişkisini teknolojik imkanlarıyla en iyi şekilde sunmayı amaçlamaktadır.

Web sitesinin diğer sayfasında proje dahilinde toplanan kişiler arasındaki ilişki sunulacaktır. Bu anlamda söz konusu sayfada hoca-talebe ilişkisi ve bilginler arasındaki etkileşimi görmek de mümkün olacaktır. Dolayısıyla İslam düşünce geleneğini oluşturan kişiler ve bunların arasındaki ilişkiler aynı ekranda görülecektir. Ayrıca bu ekranda zaman bilinci oluşması adına zaman çizelgesi de kullanılacaktır.

İslam Düşünce Atlası'nın web sitesinde yer alan dördüncü sayfada İslam düşünce geleneğini oluşturan dönemler, alanında yetkin hocaların yazdığı "perde yazıları" ve "dönem yazıları"yla sunulacaktır. Bu sayfada projede elde edilen veriler, daha öz ifadelerle tarihsel bir perspektifle bütünlüğe kavuşacaktır. Ayrıca bu sayfada yer alacak giriş yazılarıyla "düşüncenin zamanları" ve "havzaları" başlığı altında İslam düşünce geleneğinin teşekkül ettiği zamanlar ve mekânlarla ilgili bilgiler verilecektir.

Yukarıda özelliklerini anlattığımız web programı, Felsefe bölümlerinin yanında İlahiyat, Edebiyat, Sosyoloji, Siyaset Bilimi gibi pek çok alandan araştırmacıya fayda sağlayacaktır. Bu anlamda bahar döneminde önemli mesafe kateden İslam Düşünce Atlası Projesi, en kısa sürede web sitesini ilim dünyasına açmayı amaçlamaktadır. Bunun ardından halihazırda İslam Düşünce Atlası kitabıyla ilgili yürütülen çalışmalar, hız kazanacak ve projenin önemli verileri bu kitapla yayın hayatına kavuşacaktır.

ALANINDA YETKİN HOCALAR İSLAM DÜŞÜNÜRLERİNİ ANLATTI

İslam Düşünce Atlası Projesi kapsamında alanında yetkin hocalarla önemli İslam düşünürleriyle ilgili 60'a yakın video çekimi gerçekleştirildi. Bu anlamda İhsan Fazlıoğlu, Tahsin Görgün, İlyas Çelebi, Ömer Türker, Eşref Altaş, Cüneyt Kaya, Müstakim Arıcı, İbrahim Halil Üçer, İshak Arslan, Ömer Mahir Alper, Vahdettin Işık, Mahmut Hakkı Akın ve Alev Erkilet gibi hocalarımız, temsil kabiliyeti yüksek İslam düşünürleri hakkında konuşma yaptılar. İLEM'de hazırlanan stüdyoda konuşmalarını gerçekleştiren hocalarımız, yaklaşık 15-20 dakika süresince belirlenen düşünürlerin hayatları, düşünceleri, eserleri ve seyahat ettiği yerler hakkında bilgiler paylaştılar.

Proje kapsamında hazırlanan bu videolar, halihazırda çalışmaları devam eden islamdusunceatlası.org adlı web sitesinde sunulacaktır. Bu anlamda projenin web sitesinde İslam bilginleriyle ilgili önemli yazıların yanında söz konusu video çekimleri de yer alacaktır. Dolayısıyla Felsefe, İlahiyat, Siyaset Bilimi ve Edebiyat gibi pek çok alandan araştırmacıya hitap eden web sitesi, İslam düşünce geleneğini temsil eden önemli İslam düşünürlerini çağın imkanlarıyla günümüze taşıyacaktır.

İSLAMCI DERGİLER

İslamcı Dergiler Projesi Lansmanı

1960-1980 yılları arasında yayınlanan İslamcı dergilerden oluşan projenin ilk aşaması tamamlandı. İlk aşamasının tamamlanmasıyla, projenin duyurulması ve tanıtılması amacıyla 27 Şubat 2016 tarihinde İLEM’de bir lansman düzenlendi. Lansmanda ilk olarak, İLEM Yönetim Kurulu Başkanı ve İslamcı Dergiler Projesi Koordinatörü Doç. Dr. Lüfti Sunar projenin ilk aşaması ve websitesi hakkında bilgi verdi.

Proje kapsamında elde edilen verilerin bir araya getirilerek tahlil edilmesi sonucunda İslamcılık Düşüncesinin Ana Hatları ve 1960-1980 Dönemi Dergiciliği’nin ele alındığı bir de panel gerçekleştirildi. Vahdettin Işık, Mahmut Hakkı Akın, M. Ali Büyükkara ve Yücel Bulut’un sunumlarıyla gerçekleştirilen panelde İslamcılık hareketi, İslamcılığın gelişimi, İslamcılık ve Milliyetçilik gibi başlıklarla konu detaylı bir şekilde ele alındı ve projenin verileri kamuoyu ile paylaşıldı.

Panelde Vahdettin Işık’ın “Bu ülkede olup biten her ne varsa onları devşirmemiz lazım. Türkiye’deki İslamcı gelenek dışındaki müktesebatla da ilgilenmemiz lazım. Temsil kabiliyeti en yüksek alanlardan biri dergilerdir. Dergiler, iki-üç kişinin bir araya gelmesinin suç sayıldığı zamanlarda, Anadolu’nun en ücra köşesindeki insanla, en merkezdeki insanın arasındaki en önemli irtibat kanallarındandı” şeklinde düşüncelerini ifade etti.

Girişte proje ve Türkiye’deki İslamcı Hareket üzerine genel bir çerçeve çizen Işık daha sonra sözü Mehmet Ali Büyükkara’ya bıraktı. Büyükkara, “Çağdaş

PROJESİ'NDE İKİNCİ AŞAMA

İslamî Akımlar Çerçevesinde 60 Sonrası İslamcılığın Gelişimi” başlıklı sunumunda genel olarak Türkiye’deki İslamcı Hareketlere dair bir tasnif yapıp bunun küresel ölçekten farklarını ifade etti.

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Mahmut Hakkı Akın İslamcılığın Milliyetçilikle İmtihanı başlıklı konuşmasını gerçekleştirdi. Bu konuşmada muhafazakâr hareketin köyden kente geçişle kazandığı ivme, bu ivmede Necip Fazıl’ın kurucusu olduğu Büyük Doğu hareketinin şekillendirici etkisi üzerinde durdu.

Son konuşmacı Yücel Bulut ise “Çeviri Faaliyetlerinin Türkiye’deki İslamcı Düşünceye Yansımaları” başlıklı sunumunda çevirinin gerek İslamcı gerekse Türkiye’de faaliyet gösteren diğer hareketlerin zihinsel temelindeki önemini vurguladı.

Panelde, Vahdettin Işık tüm bu konuşmaların üzerinden İslamî düşüncede eksik olan yönleri içeren bir genel değerlendirme yaptı.

Ayrıca lansmanda 13-14 Mart 2015 tarihlerinde düzenlenen “1960-80 İslamcı Dergiler Sempozyumu” kapsamında sunulan bildirilerden oluşan “1960-1980 Arası İslamcı Dergiler: Toparlanma ve Çeşitlenme” isimli sempozyum kitabı tanıtıldı.

İslamcı Dergiler Projesi Yoğun İlgi Görmeye Devam Ediyor!

İslamcı Dergiler Projesi (İDP), internet sitesinin hizmete girdiği 27 Şubat 2016 tarihinden beri 80 binden fazla ziyaretçi tarafından tıklandı. Siteyi ziyaret edenlerden 22 bin kişi uzun süreli kullanımda bulunurken toplamda 18 binden fazla kişi kullanıcı davranışı gösterdi ve 3.500 kadar kullanıcı idp.org.tr tekrar ziyaret ederek kullanmaya devam etti.

İlmi Etüdler Derneği binasındaki bilgisayar ortamını kullanmak için ise bugüne kadar 20’den fazla araştırmacı başvuruda bulunmuş ve faydalanmıştır. Gerek İstanbul gerek şehir dışında İslamcı Dergiler Projesi arşivini kullanan kullanıcıların hizmetinde olan İslamcı Dergiler Projesi, aynı zamanda katalog taramasında yer alan dergilerin bir kısmının orijinal nüshalarına sahiptir ve talep halinde incelemeye sunmaktadır. Bu konuda, daha öncesinde eksik sayı ve dergileri ilan eden İslamcı Dergiler Projesi, gelen bağışlar ve devam eden satın alımlarla beraber eksiklerini azaltmakta ve İslamcılığın 100 yılı aşkın tarihini tek merkezde toplamaya devam etmektedir.

İkinci Aşamada Neler Yapıldı, Ne Yapılacak

Projenin tamamlanan ilk aşamasından sonra, Mart ayında projenin ikinci aşaması olan 1960 öncesi İslâmcı Dergileri dijitalleştirilmeye ve kataloglamaya başlandı. İkinci aşamada Osmanlı Devleti'nin son döneminden Cumhuriyet döneminde 1960 yılına kadar yayımlanan İslâmcı dergileri kapsayan bu aşamada şu dergiler yer almaktadır:

Osmanlı dönemi: Sırât-ı Müstakim/Sebilürreşâd, Beyânülhakk, İslâm Mecmuası, Mahfil, Livâ el-İslâm, Volkan, Mihrâb, Kelime-i Tayyibe, Muhibbân, Hikmet, Cerîde-i Sufiyye, İttihâd-ı İslâm, Teârûf-i Müslimîn, İslâm ve Ulûm, Kürd Teavün ve Terakki Gazetesi, Sadâ-i Hakk, el-İslâm, Maşrık-ı İrfan, İslâm Dünyası, Tasavvuf, Cerîde-i İlmiyye, Cihân-ı İslâm.

Cumhuriyet dönemi: Birlik, İslâm-Türk Ansiklopedisi Mecmuası, Büyük Cihâd, Doğan Güneş, Doğru Yol, Ehli Sünnet, Ehli Nimet, Fetih, Hakikat Yolu, Hakka Doğru, Hakyol, İrşâd, Selâmet, Serdengeçti, İslâm Yolu, İslâmiyet, Müslüman Sesi, Yeşil Nur, Hür Adam, Müslüman Çocuk, İslâmın Nuru Mecmuası, Allah Yolu, İslâm Dünyası, Vazife, Hakkaniyet.

1960 öncesi dönemde yayımlanan yaklaşık 50 dergiden oluşan projenin ikinci aşamasında, muhtelif kütüphanelerde yer alan dergilerin dijitalleştirilmesi büyük oranda tamamlandı. Şu anda dergilerin kataloglanması devam etmektedir.

İslâmcı Dergiler Projesine Dergi Bağışlayıp Eksik Sayılar İçin Destek Verebilirsiniz.

Projenin tamamlanan ilk aşamasında, 1960-1980 yılları arasında yayımlanan İslâmcı dergilere sahaflardan satın alma, özel arşivler ve kütüphaneler yoluyla ulaşılmıştır. Ancak bütün çabalara rağmen bazı dergilerin tamamına ulaşılma imkânı olmamıştır. Şule, Hareket, İslâm, Maverâ, Nesil, Pınar, Diriliş, İhlas, Uhuvvet, Sebil, İslâm'ın İlk Emri Oku, Çatı, Şadırvan, Tevhid, Tohum, Hilal ve Büyük Doğu dergilerinin bazı sayılarına ulaşılammıştır. Bu bağlamda İslâmcı Dergiler Projesi'nin websitesinden yapılan çağrıda eksik olan dergilerin sayıları belirtilmiş ve bu dergileri/sayıları ellerinde bulunduran kişi ve kurumların İLEM'e bağışlaması veya ödünç vermesi durumunda bu dergilerin de dijitalleştirilip ve/veya kataloglamasının sağlanmış olacağı ifade edilmektedir. Söz konusu dergilerin eksik sayıları için İslâmcı Dergi Projesi websitesinde bakılabilir.

İslâmcı Dergiler Projesi Basında Yer Buldu

İDP'nin tamamlanan ilk aşamasından sonra proje basında yer buldu. Bu bağlamda İDP koordinatörlerinden Vahdettin Işık, dünyabizim.com'a konuştu. Işık, İslâmcı Dergiler Projesi kapsamında, 1960-1980 arasında yayımlanan 50 derginin tarandığını, fihristlerinin çıkarıldığını ve birçoğunun da dijitalleştirildiğini belirterek, bu proje ve İslâmcı dergiler üzerine Mehmet Erken'in sorularını yanıtladı. Keza yine Vahdettin Işık, projeye dair bir başka röportajı Yeni Şafak gazetesinin Pazar ekinde Ayşe Olgun

ile yaptı. Işık, İDP, İslâmcılık ve İslâmcı dergilerin tarihi üzerine soruları yanıtladı. İDP'nin yer aldığı bir başka mecra Gerçek Hayat Dergisi oldu. Gerçek Hayat Dergisi'nden Sevdâ Dursun'un İLEM Yönetim Kurulu Başkanı Lütfi Sunar ile yaptığı röportajda hem proje tanıtıldı hem de proje hakkında merak edilen sorular Lütfi Sunar tarafından cevaplandı.

İslâmcı Dergiler Sergisi, Uluslararası Dergi Fuarı'ndaydı.

Türkiye Dergiler Birliği tarafından hazırlanan 7. Uluslararası Dergi Fuarı 10-15 Mayıs 2016 tarihleri arasında Sirkeci Garı'nda düzenlendi. Fuara İnsan&Toplum ve Nazariyat dergiler ile katılan İLEM, ayrıca İslâmcı Dergiler Projesi'nin ilk aşamasında yer almış dergilerden hazırlanan 85 seçme kupü-

rün yer aldığı sergi ziyaretçilere sunuldu. Altı gün boyunca ziyaretçilere sunulan sergi ilgiyle karşılandı.

Ayrıca fuar kapsamında İslâmcı Dergiler Projesinin koordinatörü Doç. Dr. Lütfi Sunar ve Vahdettin Işık'ın katılımıyla "Türkiye'de İslâmcı Dergiciliğin Macerası" başlıklı bir panel gerçekleştirildi. Panelde projenin ilk aşaması, önemi ve internet sitesi hakkında katılımcılara bilgi verildi.

“International Institute of Islamic Thought” Londra Ofisi Direktörü Dr. Anas Al-Shaikh Ali Deneğimizi Ziyaret Etti

Akademik çalışmalar, yaygın din eğitimi faaliyetleri, iş ahlakı ve girişimcilik konularını destekleyen İLKE İlim Kültür Eğitim Derneği, çalışmalarını sürdürürken Türkiye’de ve dünyanın dört bir yanında kurduğu gönül köprüleriyle faaliyetlerine aralıksız devam ediyor.

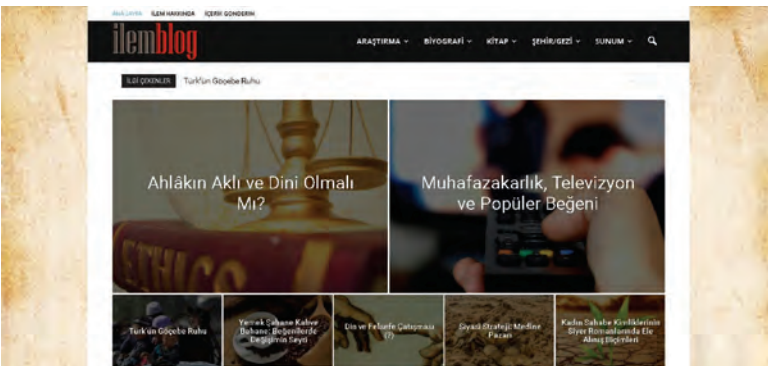
İLEM Yönetim Kurulu Başkanı Lütfi Sunar ve Yönetim Kurulu Üyesi Yunus Çolak, International Institute of Islamic Thought Londra Ofisi Direktörü ve aynı zamanda Enstitü’nün Avrupa’daki yaz okulları direktörü olan Dr. Anas Al-Shaikh Ali’yi ağırladı. İLKE Derneği Yürütme Kurulu Başkanı Lütfi Sunar’ın ev sahipliğinde gerçekleşen zi-

yarete kuruluşlar arasında karşılıklı temasların artırılması, İlmi Etüdler Derneği (İLEM) ile gerçekleştirelebilecek ortak projeler ve özellikle yaz okulu çalışmaları konusunda fikir alışverişi yapıldı.

Samimi bir havada gerçekleşen görüşme, toplu fotoğraf çekimi ile son buldu.

İslami düşünce ve eğitimin genel meselelerine odaklanan bir sivil toplum kuruluşu olan **International Institute of Islamic Thought** (Uluslararası İslami Düşünce Enstitüsü) 1981’de Amerika Birleşik Devletleri’nde kuruldu. Dünya çapında birçok kuruluş ile işbirliği gerçekleştiren Enstitü, bir düşünce kuruluşu olarak İslami eğitim, ilim ve kültüre katkı sunmayı hedefleyen bir kuruluştur.

İLEM BLOG 150. İçeriğini Yayımladı

2015’in sonunda yayın hayatına başlayan İLEM BLOG, bu süre zarfında pek çok sunum ve kitap değerlendirmesi, araştırma yazısı ile şehir\gezi notları yayımladı. Kendi yazar kadrosunun dışında dışarıdan gelen yazıları da gerekli kontrollerden geçtikten sonra yayım sürecine dahil eden BLOG, bu sebeple giderek daha zengin bir içeriğe kavuşmakta ve yenilenerek büyümektedir. İLEM BLOG’a (blog@ilem.org.tr adresi üzerinden) yayım ilkeleri doğrultusunda siz de yazınızı gönderebileceğiniz gibi mevcut yazıları

takip etmek için de İLEM’in sosyal medya kanallarını takip edebilir ve haftalık bülten için abonelik formunu doldurabilirsiniz. Ziyaret etmek için: www.ilem.org.tr/blog

5. Uluslararası “Ortadoğu’da Sosyal Düşünce ve Teori” Başlıklı Sempozyum 12-13 Aralık 2016’da Sakarya’da Gerçekleştirilecek

Bu yıl İlmi Etüdler Derneği’nin (İLEM) organize ettiği ve uluslararası pek çok kurumun desteklediği “5. Uluslararası “Ortadoğu’da Sosyal Düşünce ve Teori” başlıklı sempozyum “Göç ve Sosyo-Kültürel Değişim” konusuyla 12-13 Aralık’ta Sakarya’da gerçekleşecektir. Daha önce Tahran, İstanbul ve Beyrut’ta düzenlenen sempozyum, dünyanın pek çok farklı yerinden gelen düşünür ve akademisyeni bir araya getirmektedir.

İLEM’in organizasyonu ve Sakarya Üniversitesi Ortadoğu Enstitüsü’nün ev sahipliğinde gerçekleşecek sempozyum, Sakarya Üniversitesi Diaspora Araştırmaları Merkezi, Malezya Ulusal Üniversitesi, Singapur Ulusal Üniversitesi, Tahran İnsan ve Kültür Çalışmaları Enstitüsü, Yıldız Teknik Üniversitesi, Beyrut Amerikan Üniversitesi, İran Sosyoloji Derneği ve Uluslararası Sosyoloji Derneği tarafından desteklenmektedir. Bu yıl “Göç ve Sosyo-Kültürel Değişim” konusu etrafında yürütülecek sempozyuma katılmak isteyen araştırmacılar 250-400 kelime arasındaki özetlerini sttmena.org/apply adresinden 31 Ağustos’a kadar online olarak yükleyebilir.

İLEM’in organizasyonu ile gerçekleşecek bu sempozyumda “Göç ve Sosyo-kültürel Değişim” konusunda uluslararası bir tartışma yürütülecek ve dünyanın farklı yerlerinden gelen akademisyenler bir araya gelecektir. Sempozyumda ayrıca sosyal düşünce ve teori konusuyla ilişkili daha genel konulara da yer verilecektir.

sttmena.org • info@sttmena.org • 0 (216) 310 4318

İnsan ve Toplum Dergisi Yazarları Makalelerini Katılımcılarla Tartışmaya Açıyor

2011 yılından beri yayın hayatına devam eden İnsan ve Toplum dergisi ilmi tartışmalara farklı bir boyut katmak gayesiyle yeni bir konuşma dizisi başlatıyor. Akademik birikimle sadece bireysel düzlemde ilişkilendirme alışkanlığını kırmayı; paylaşımı ve eleştirel zeminini önceleyen, birbirine konuşan, tartışan ve inşa eden müşterek bir akademik ortamı mümkün kılmak üzere dergide yayımlanan yazıları tartışmaya açıyor, yazılara ve yazarlara ses veriyor. Sizi de bu sese kulak vermeye ve tartışmaya katılmaya çağırıyor.

İnsan ve Toplum Dergisi makalelerinin kamuoyuna açılması amacıyla başlatılan konuşmaların ilki derginin 10. sayısında yayımlanan «Osmanlı Liberal ve Sosyalist Düşüncesinde Toplum ve Demokrasi Algısı» başlıklı makalenin yazarları Doç. Dr. Atilla Doğan ve Prof. Dr. Haluk Alkan’ın katılımıyla 11 Nisan 2016 tarihinde İstanbul Üniversitesi Kongre ve Kültür Merkezi 3 Nolu Salonda, 14.00-16.00 saatleri arasında gerçekleştirildi. Sunumda II. Meşrutiyet sonrasında Liberal ve Sosyalist akımların Osmanlı Devletindeki yansımaları olan kişi ve kuruluşların toplum ve demokrasi algılarını karşılaştırmalı olarak inceleyen makale tartışmaya açıldı.

Kentlerin Dönüşümü Atölyesi Araştırmalarını II. Uluslararası Kent Araştırmaları Kongresi'nde Sundu

Yunus Çolak, kentsel dönüşümün Türkiye'nin taşrasındaki yerel koşullar ile yüzleştğinde karşılaştığı direncin, dönüşüme yeni boyutlar getirmiş olduğunu örnekledi. "Ulus Ölçeğinden Küresele Malatya'da Kentsel Dönüşüm" başlığındaki tebliğinde Elif Merve Gürer, Malatya örneğinde karşılaşılan hızlı kentleşmenin kullandığı dönüşüm araçlarını tartışarak, kentsel formasyona dönüşümün etkisini tartıştı. Oturu-

İLEM İhtisas bünyesinde Toplum Çalışma Grubu üyelerinin katılımı ile gerçekleşen Kentlerin Dönüşümü Atölyesi, çalışmalarının bir kısmını 11 Mayıs 2016'da İstanbul Teknik Üniversitesi'nde gerçekleşen II. Uluslararası Kent Araştırmaları Kongresi'nde gerçekleştirilen "Küreselleşme Sürecinde Yerelde Dönüşüm Dinamikleri" başlıklı oturumda sundu. Lütfi Sunar'ın oturum başkanlığında sunulan tebliğlerle, araştırmacılar bir atölyenin kentsel dönüşüme ilişkin perspektifini ortaya koyarak dinleyiciler ile birlikte tartışma imkanına sahip oldular. Aynı zamanda atölye yürütücülüğünü de üstlenen Alev Erkilet "Kentsel Dönüşümün Toplumsal Maliyetleri" başlıklı tebliğiyle Türkiye'de mekansal dönüşüm ve ekonomik çıktıları ile tartışılan dönüşümün toplumsal yönüne vurgu yaptı. "Yerelin Dönüşümü Dönüştürmesi, Taraklı'da Aktörler" başlıklı tebliğinde

Ömer Toprak, kentsel dönüşümün Türkiye'nin taşrasındaki yerel koşullar ile yüzleştğinde karşılaştığı direncin, dönüşüme yeni boyutlar getirmiş olduğunu örnekledi. "Ulus Ölçeğinden Küresele Malatya'da Kentsel Dönüşüm" başlığındaki tebliğinde Elif Merve Gürer, Malatya örneğinde karşılaşılan hızlı kentleşmenin kullandığı dönüşüm araçlarını tartışarak, kentsel formasyona dönüşümün etkisini tartıştı. Oturumun son tebliğini Melike Toprak gerçekleştirdi. "Anadolu Coğrafyasını Yerelden Çıkarmak: 19. Yüzyıl Münevverlerinin Katı Çekirdeği" başlıklı sunumunda Toprak, bir merkez kavram olarak planlama söyleminin Osmanlı aydınlarına intikal ederken, yerelin ölçütlerinin ve koşullarının dikkate alınmadığını, bir katı çekirdek biçiminde görüldüğünü belirterek değerlendirmelerini 19. yüzyılın önemli yazarları üzerinden gerçekleştirdi. Soru ve cevap kısmında, dinleyicilerin tartışmaları ile sonlanan oturum katılım belgelerinin verilmesi ile sona erdi.

İLEM 5-7 Eylül 2016'da Hindistan Kaşmir Üniversitesi ile "İslam Dünyası'nda Değişen Politik İklim" Konferansını Düzenleyecek

"İslam Dünyası'nda Değişen Politik İklim" başlıklı uluslararası konferans, Kaşmir Üniversitesi Orta Asya Çalışmaları Merkezi ve İLEM'in ortak organizasyonu ile 5-7 Eylül 2016 tarihinde Srinagar/Hindistan'da düzenlenecektir. Konferansta dünyanın değişik coğrafyalarından gelecek ilim insanları ve araştırmacılar sunumlarını yapmak ve güncel meseleler ile İslam Dünyası'ndaki son dönem politik gelişmeleri tartışmak üzere bir araya gelmeleri hedeflenmektedir. Konferansın hedefi İslam Dünyası'nın farklı coğrafyalarından ve farklı entelektüel arka planlarından gelen bakış açılarını belirlenen tema etrafında bir araya getirmektir. Ayrıca, bu organizasyonun, İslam Dünyası hakkında çalışmalar yürüten araştırmacılar için bir ortak çalışma fırsatı sunması ve ortak tecrübe paylaşımını gerçekleştirmesi öngörülmektedir. İslam Dünyası'ndaki politik değişim meselesi son yıllarda akademik sahada farklı bakış açılarıyla, özellikle Arap Baharı gibi Müslüman toplumlardaki yeni gelişmelerin teorik çerçeveleriyle çalışılmakta ve tartışılmaktadır. Bu gelişmeler küresel siyasi ortamın ve özellikle Müslüman ülkelerin yapısal olarak değişime uğramasına sebep olmaktadır. Bu bakımdan bu konferans, güncel politik gelişmeler ile İslam Dünyası'nın durumunu, bahsedilen değişimin sebepleri, sonuçları ve etkileri çerçevesinde inceleyen mülhaza ve sunumlarla anlayıp açıklayı hedeflemektedir.

Bu minvalde konferansın hedeflediği çalışma konularından bazıları aşağıdaki gibidir:

- Küresel Politik ve Müslüman Dünyası
- Arap Ayaklanması ve Ortadoğu Politikası
- Arap Ayaklanmasının Politik Ekonomisi
- İslam Dünyası'nda Mezhep Ayrılıkları
- İslam Dünyası'nda Aşırılık'ın Yükselişi
- İnsan Hakları ve İnsani Müdahale
- Özgürlük ve Güvenlik Çatışması
- Etnik ve Dinî Farklılıklar
- Yoksulluk ve Eşitsizlik
- Ekonomik Politikalar ve Kalkınma
- Arap İsyanı ve İslam Dünyası'ndaki Sonuçları
- Küreselleşme ve Müslüman Toplumlardaki Kültürel Çatışmalar
- Müslüman Ülkeler Arasında Sosyo-Politik Gerilimler
- Bölgesel Kriz ve Kalkınma

Araştırmacılar bu ve benzeri konularda kaleme alacakları makalelerin özetlerini 15 Temmuz 2016 tarihine kadar kashmir@ilem.org.tr adresine gönderebilirler. Özetler 250-400 kelime arasında Microsoft Word formatında olmalıdır.

ÖNEMLİ TARİHLER

Bildiri Özeti Son Gönderim Tarihi

15 Temmuz 2016

Kabul Edilen Özetlerin İlanı

1 Ağustos 2016

Seminer Programının İlanı

15 Ağustos 2016

Konferans Tarihi

5-7 Eylül 2016

ilem.org.tr/m/1121/833/kashmir-workshop • kashmir@ilem.org.tr • 0 (216) 310 4318

İLEM'den Yeni Bir Proje

King's College ile Birlikte “*Language Acts and Worldmaking*” Projesi Başladı

Britanya Arts & Humanities Research Council (AHRC) İLEM'in de ortakları arasında yer aldığı “Language Acts and Worldmaking” projesine 2,8 milyon pound destek verme kararı aldı. İngiltere'den King's College'ın yürütücülüğünde aralarında Harvard ve Oxford gibi dünyanın önde gelen üniversitelerinin, BBC gibi kuruluşların proje ortağı sıfatı ile katıldığı 2016-2020 arasında devam edecek projenin Türkiye ayağını İLEM yürütecek.

İlmi Etüdler Derneği'nin (İLEM) ortakları arasında yer aldığı "Language Acts and Worldmaking" projesi Arts & Humanities Research Council'in (AHRC) Open World Research Initiative (OWRI) araştırma programı kapsamında desteklenecek projeler arasında yer almaya hak kazandı. İLEM, İngiltere'den King's College London'ın yürütücülüğünde aralarında Harvard ve Oxford gibi dünyanın önde gelen üniversitelerinin, BBC gibi 20'ye yakın kuruluşun proje ortağı sıfatı ile katıldığı "Language Acts and Worldmaking" projesinin Türkiye ayağını yürütecek. 3 milyon Pound bütçeye sahip olan ve 2016-2020 yılları arasında 4 yıl sürecek proje kapsamında tiyatro çalışmalarından eğitime, tarihten dil ve edebiyata, dilbilimden sosyolojiye kadar birçok çalışma alanı bulunuyor. AHRC'nin en önemli alt kurumu olan Open World Research Initiative (OWRI) tarafından desteklenen bu proje neticesinde dilbilimde yeni bir metodolojinin geliştirilmesi hedefleniyor. King's College'dan proje yürütücüsü Catherine Boyle'un yaptığı açıklamaya göre bu projenin çıkış noktası günümüzde sadece Portekiz ve İspanya'nın yer aldığı İber Yarımadası'nda yüzyıllar boyunca oluşan çok kültürlü ve dilli yapıyı anlama isteğidir.

Arts & Humanities
Research Council

Projenin İLEM'deki yürütücüsü Lütfi Sunar proje hakkında şunları söyledi: "Bilindiği üzere İber Yarımadası farklı dinlerin, medeniyetlerin, kültürlerin, dillerin ve toplumların kesişim noktasıdır. Bu coğrafyada egemen olan Endülüs uygarlığı altında uzun yıllar boyunca İslâm ile Batı Medeniyetleri birlikte yaşama tecrübesine sahip olmuşlardır. Dolayısıyla, İber Yarımadası kültürel etkileşim süreçlerinin, toplumsal hareketliliğin ve beyin göçlerinin kalbi konumunda olması hasebiyle "world-making" kavramına en uygun coğrafyadır. Çünkü bu coğrafya "world-making" kavramının içerdiği "dünyada birlikte yaşama tecrübesi" için biçilmiş kaftandır. İber Yarımadası dinlerin, medeniyetlerin, dillerin, kültürlerin kesişim noktası olmasından dolayı "Language Acts and Worldmaking" projesi için uygun coğrafya olarak seçilmiştir." Proje kapsamında İLEM Türkiye'de Endülüs imgesinin dolaşımı ve görünümüne dair çalışmalar yürütecek.

Projenin en önemli hedefi kamuoyunda ve araştırmacılarda farklı dünyaları, kültürleri ve dilleri anlamaya yönelik ilgi uyandırmaktır. Ayrıca, projenin dünyada beraber yaşama tecrübesine bir katkı sunması bekleniyor. Bunun yanında, proje, ayrıca modern diller üzerine yapılacak dilbilim çalışmaları ile bu diller hakkında etraflı bilgi edinmeyi hedefliyor.

Proje yürütülürken katılımcılardan derslere girmeleri, makale yazmaları, yaz okullarına katılmaları isteniyor. 16 farklı akademik ve kültürel iş ortağının birlikte yürüteceği projede Harvard Üniversitesi, Battersea Arts Centre, Network for Languages, Oxford Üniversitesi gibi dünyanın önde gelen kurum ve kuruluşları birlikte çalışma fırsatı bulacak.

Böylesine önemli ve kapsamlı bir uluslararası projede yer alan İLEM dünyanın önde gelen üniversite, kurum ve kuruluşlarıyla proje ortağı olarak Haziran 2020'ye kadar birlikte çalışıp Türkiye'deki ve dünyadaki akademik hayata önemli katkılar sunmayı hedefliyor.

4. İSLAM İKTİSADI ATÖLYESİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

İLKE İlim Kültür Eğitim Derneği ve İlmi Etüdler Derneği (İLEM), Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGİAD)'ın organizasyonu ve İstanbul Üniversitesi İslam İktisadı ve Finansı Anabilim Dalı'nın ev sahipliğinde düzenlenen 4. İslam İktisadi Atölyesi, 2-3 Nisan'da İstanbul'da gerçekleşti. Atölyede İtalya'dan Tunus'a Malezya'dan Endonezya'ya kadar 12 ülkeden bilim adamları, uzmanlar ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri, Türkiye'den bilim adamları, uzmanlar ve diğer katılımcılarla buluştu. 200 kişilik katılımı İstanbul Üniversitesi Kongre ve Sergi Sarayı'nda gerçekleşen atölyede uzmanlar, iki gün boyunca "İslam İktisadi Perspektifinde Sosyal Adaleti" tartıştı.

Atölyenin sonuç bildirgesinde, İslam iktisadının temelinin sosyal adalet olduğu ve bu temelden kopmamak gerektiği, faizin sosyal adaletsizliğin temeli olduğu, faizsiz bir ekonomi oluşturma

“İSLAM İKTİSADI PERSPEKTİFİNDEN SOSYAL ADALET”

ma çabasının tüm dünya için büyük bir iyilik olacağı vurgusu yapıldı. Bildirgede, zekât kurumunun sosyal denge ve adalet için en iyi model olduğu, yeni zekât toplama, dağıtma ve kullandırma modellerine ihtiyaç duyulması, katılım bankacılığının sosyal adalet ve İslami ilkeleri gözeterek toplumsal bölümde aktif olması gibi konulara dikkat çekildi.

Etkinlik sonunda katılımcılara, 3. Atölyenin oturumlarının yer aldığı “İslam İktisadi ve Emek” kitabı takdim edildi. 2017’de daha geniş bir katılım ve organizasyonla gerçekleştirilecek olan 5. İslam İktisadi Atölyesi’ne İLKE, İLEM ve İGİAD’ın katkılarının artarak devam edeceği vurgulandı.

islamicconomy.org • iew@islamicconomy.org • 0 (216) 310 4318

V. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi (TLÇK) 12-15 Mayıs tarihleri arasında Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi'nde gerçekleştirildi.

İlmi Etüdler Derneği'nin (İLEM) düzenlediği V. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi (TLÇK) 12-15 Mayıs tarihleri arasında Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi'nde gerçekleştirildi.

Prof. Dr. Haluk Songur, yaptığı açılış konuşmasında; beşincisi düzenlenen kongrenin her yıl daha da büyüdüğünden ve Türkiye akademisine olan katkısından bahsetti. Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İlker Hüseyin Çarıkçı da konuşmasında bu kongreye yaptıkları ev sahipliğinden duydukları memnuniyeti dile getirdi. İLEM Başkanı Doç. Dr. Lütfi Sunar ise kongrenin, lisansüstü çalışmalar yapan araştırmacıların ortak dil ve yöntem geliştirmelerine zemin sağlamak, Türkiye'de yaşanan özgün akademik üretim sorununu aşmaya yönelik kuşatıcı yaklaşımları teşvik etmek amacıyla düzenlendiğini ve sosyal bilim çalışmalarında önemli bir boşluğu doldurmaya başladığını ifade etti. Program, açılış konuşmalarının ardından, eski YÖK Yürütme Kurulu Üyesi Prof. Dr. Durmuş Günay ve Necmettin Erbakan Üniversitesi'nden Prof. Dr. Mustafa Acar tarafından gerçekleştirilen 'Bilimsel Çalışmada Anlayış ve Yorumlama' başlıklı panel ile devam etti. Panelin ardından Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Başkanı Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar "Türkiye'de Bilim Politikaları ve TÜBA" başlıklı söyleşi gerçekleştirdi.

Kongrenin 2 ve 3. günü ise (13-14 Mayıs) oturumlara geçildi. 2 gün boyunca, 32 oturumda 45 farklı üniversite-den gelen akademisyenlerce edebiyat, eğitim, felsefe, hukuk, iktisat, ilahiyat, iletişim, işletme, mimarlık ve şehircilik, sanat, siyaset bilimi, sosyoloji, sosyal politikalar, tarih, uluslararası ilişkiler gibi sosyal bilimlerin çeşitli alanlarında 100'den fazla tebliğ sunuldu. Kongre 16 Mayıs Pazar gerçekleştirilen Eğirdir gezisi ile son buldu.

Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi'nin altıncısı, 2017'de Muş Alpaslan Üniversitesi'nde gerçekleştirilecek. TLÇK'yi internet üzerinden takip etmek mümkün:

www.tlck.org.tr • facebook.com/www.tlck.org.tr • twitter.com/tlckbilgi • Tel: 0 (216) 310 4318

VI. TÜRKİYE LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALAR KONGRESİ MUŞ'TA DÜZENLENECEK

İlmi Etüdlar Derneği (İLEM) organizatörlüğünde her yıl farklı bir üniversitede gerçekleştirilen Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi'nin (TLÇK) altıncısı 11-14 Mayıs 2017'de Muş Alparslan Üniversitesi'nde gerçekleştirilecektir.

İlki 2012 yılında Konya'da, ikincisi 2013 yılında Bursa'da, üçüncüsü 2014 yılında Sakarya'da, dördüncüsü 2015 yılında Kütahya'da düzenlenen kongrenin bu sene beşincisi 12-15 Mayıs 2016 tarihleri arasında Isparta'da düzenlenecektir.

Türkiye'deki özgün akademik üretim sorununu aşmaya yönelik kuşatıcı yöntem ve yaklaşımları teşvik etmek ve araştırmacıların ortak dil ve yöntem geliştirmelerine imkân ve zemin oluşturmak amacındaki kongreye her geçen gün ilgi artmakta olup çalışma Türkiye'deki saygın kongreler arasındaki yerini almıştır. Birincisine 189, ikincisine 335, üçüncüsüne 417 ve dördüncüsüne 478 özet başvurusu alan TLÇK'ye bu sene 900 özet başvurusu olmuştur. Bu özet başvurularından 330 adedi tam metin göndermek üzere kabul almıştır. Tam metin değerlendirmesi sonrasında ise 150 bildiri sunulacaktır.

VI. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi ise 11-14 Mayıs 2017 tarihinde Muş'ta, İlmi Etüdlar Derneği (İLEM) ve Muş Alparslan Üniversitesi işbirliği ile gerçekleştirilecektir. Kongre her yıl başta TÜBİTAK olmak üzere yerel yönetimler tarafından da destek görmektedir.

Muş Alparslan Üniversitesinde düzenlenecek olan VI. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi'nin önemli tarihleri şu şekildedir:

Özet Gönderimi için Son Tarih

30 Kasım 2016

Kabul edilen Özetlerin İlanı

31 Aralık 2016

Tam Metin Gönderimi

28 Şubat 2017

Kabul edilen Bildirilerin İlanı

30 Mart 2017

Kongre Programının İlanı

15 Nisan 2017

Kongrenin Düzenlenme Tarihi

11-14 Mayıs 2017

Seçilmiş Tebliğlerin Yayımlanması

01 Ağustos 2017

İleri Düzey Eğitimler

İLEM ulusal ve uluslararası düzeyde özgün ve nitelikli akademik üretimin ortaya çıkması için lisansüstü çalışmalar yapan araştırmacılara yönelik araştırma ve yazma sürecini destekleyecek teknik ve yöntem eğitimleri düzenlemektedir. 2015-2016 eğitim döneminde bu amaçla düzenlenen eğitimler aşağıdaki gibidir.

BİLİMSEL BİLGİ KAYNAKLARI VE REFERANS PROGRAMLARININ STRATEJİK KULLANIMI

12 Ocak'ta, lisansüstü çalışmalar yapan araştırmacılara yönelik düzenlenen bu eğitimde, bilimsel araştırma ve literatür taramaları için başvurulacak veri tabanları ve referans programları tanıtıldı. Bu programların farklı alanlarda etkili şekilde nasıl kullanılabileceği hakkında bilgi verildi. Eğitim kapsamında veri tabanları içerisinde en zengin içerik ve sisteme sahip olan Web of Science katılımcılara tanıtılarak elde edilen verilerin kullanım ve analiz yöntemleri gösterildi. Bunun yanı sıra referansların bir araya getirilmesini ve tasnifini kolaylaştıran, paylaşılabılır dijital kütüphane oluşturma imkanı sağlayan EndNote, Zotero, Mendeley, Atlas.ti ve Citavi programları hakkında bilgi verildi ve Zotero programının kullanımı uygulamalı şekilde gösterildi.

Eğitim sonunda katılımcılar, veri tabanlarının kullanımı ve verilerin analizi konusunda yetkinlik kazanarak, referans programları sayesinde kaynakları kolayca kaydetme ve metin yazımında farklı referans stillerini etkili bir şekilde kullanabilme yöntemlerini öğrendiler.

AKADEMİK YAZIM VE SUNUM YÖNTEMLERİ EĞİTİMİ

İLEM Lisansüstü Eğitim ve Etkinlikler Komisyonu'nun düzenlediği İLEM İleri Düzey Eğitimleri arasında bulunan Akademik Yazım ve Sunum Yöntemleri Eğitimi 30 Ocak 2016'da yapıldı. Eğitimimiz Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi öğretim görevlisi Asiye Kakırman Yıldız ile gerçekleştirildi. Sınırlı kontenjan ile gerçekleşen programa il dışından katılanların eğitiminin bölünmemesi için program tek günde toplam 8 saat içerisinde yapıldı. Yüksek Lisans ve Doktora öğrencilerine yönelik olan eğitim ile araştırmacılara akademik bir tez, makale, bildiri veya book review gibi yazınsal ürün verme sürecinin yazım öncesinde ve sonrasında dikkat edilmesi gereken temel başlıklar

çerçevesinde anlatılması amaçlanmaktaydı. Bu amaçla özgün bir araştırma konusu belirleme, literatür tarama yöntemleri, kaynakların analizi, yorumlanması ve raporlama aşamaları anlatılmıştır. Bununla birlikte nitelikli ve başarılı bir book review, makale, bildiri ya da tez nasıl yazılır sorunu üzerinde durularak katılımcıların sistemli çalışma teknikleriyle birlikte nitelikli, özgün, bilimsel ürünler ortaya koymalarına katkı sağlanmıştır. Katılımcı araştırmacılar tarafından beğeniyle karşılanan eğitim akabinde, katılımcılara eğitim değerlendirme anketi gönderilerek de eğitim hakkındaki görüşleri alındı. Bu görüşler dahilinde ileriki senelerde daha iyi ve özgün bir eğitim için hazırlıklara şimdiden başlandı.

ELEŞTİREL OKUMA EĞİTİMİ

İLEM’de 27 Şubat 2016’da İstanbul Şehir Üniversitesi’nden Doç. Dr. Abdülhamit Kırmızı yürütücülüğünde Eleştirel Okuma eğitimi gerçekleştirildi.

Eğitimde tarih merkezli konular ele alınıp tarih yazımında olaylara bakış açısının önemli olduğuna değinildi ve tarih yazım işleminin bu bakış açılarına göre farklılık göstereceği üzerine konuşuldu. Islahat fermanı üzerinden fermanın yazıldığı döneme ilişkin yorumlar ortaya kondu. Ferman üzerinden o döneme dair eleştirel okuma yapıp karşılaşılan metinlerin hangi süzgeçlerden geçirilerek zihne alınabileceği tartışıldı.

PROJE DİZAYNI VE YAZMA EĞİTİMİ

İLEM Lisansüstü Eğitim ve Etkinlikler Komisyonu tarafından bu yıl da düzenlenen “Proje Dizaynı ve Yazma Eğitimi” ile katılımcıların TÜBİTAK’ın ulusal proje çağrılarına yönelik proje yazma süreci, bu süreçte yer alan bilimsel yaklaşımlar, proje yönetimi ve değerlendirme aşamasında göz önünde bulundurulması gereken hususlar ile ilgili teorik donanıma sahip olmalarını sağlamanın yanı sıra yapılacak uygulamalarla proje hazırlama becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

8, 9 ve 15 Mart 2016 tarihlerinde İLEM – TÜBİTAK ortaklığında İLEM Genel Merkezi’nde yapılan eğitim 3 oturum üzerinden gerçekleştirilmiş olup bu oturumlarda katılımcılara TÜBİTAK Proje Destek Programları’nın içerikleri, bu programların yürütülme süreçleri ve son olarak da bu programlar kapsamında nicel ve nitel araştırma tasarımları hakkında kapsamlı eğitimler verilmiştir.

İLEM’in bahar döneminin önemli programları arasında yer alan bu eğitim özelde projelerini TÜBİTAK’a sunmayı düşünen doktora düzeyindeki öğrenciler ve akademisyenler tarafından ilgi görmüştür. TÜBİTAK Proje Destek Programları ile ilgili süreçlerin birçok yönüyle ele alındığı programda Prof. Dr. Ömer

Çaha ve Uzman Davut Taşer TÜBİTAK temsilcisi olarak eğitimimize dâhil olurken, ayrıca Yıldız Teknik Üniversitesi'nden Prof. Dr. Nihat Erdoğan, İstanbul Medeniyet Üniversitesi'nden Prof. Dr. Murat Taşdemir ve İstanbul Şehir Üniversitesi'nden Doç. Dr. Erkan Erdemir hocalarımız gerçekleştirdikleri oturumlarla katılımcıların bu süreçlere yönelik bilgi ve birikimlerinin artmasına yardımcı oldular.

Eğitim sonrası gerçekleştirilen anketimizde katılımcılardan olumlu geri dönüşler alınırken katılımcılarımız ilerleyen yıllarda da bu tarz eğitimlerin gerçekleştirilmesi noktasındaki dilek ve temennilerini tarafımıza ilemişlerdir.

ACADEMIC WRITING EĞİTİMİ

İLEM'de 19 Nisan-7 Haziran tarihleri arasında Zehra Haliloğlu yürütücülüğünde, sekiz haftalık Academic Writing Eğitimi gerçekleştirildi. Eğitim, lisansüstü çalışmalar yapan araştırmacıların İngilizce metin yazımı sırasında yaşanan teknik ve yöntem sıkıntılarının aşılmasına ve uluslararası organizasyonlara katılımlarına destek amacıyla düzenlenmiştir. Katılımcılara İngilizce akademik metin yazımı için gerekli dil bilgisi konuları ve makale yazmanın ana aşamaları hakkında teorik bilgiler verildi ve uygulamalı çalışmalar yapıldı. Eğitim kapsamında, taslak çıkarma, özet yazma, alıntı yapma, akademik kelime çalışmaları, paragraf yazma, bir konu üzerinde araştırma yap-

ma ve araştırmayı makaleye dönüştürmeye yönelik uygulamalar gerçekleştirildi. Katılımcılardan sınıf içi yazma etkinliklerinin yanı sıra haftalık ödevler hazırlamaları talep edilerek, İngilizce metin yazım aşamalarının daha iyi kavranması ve pratik kazanımı sağlandı. Eğitim sonunda, katılımcılar İngilizce makale kaleme aldıkları gibi akademik metin yazma donanımı kazandılar.

İnsan ve Toplum Dergisi'nin 11. Sayısı Yayınlandı

İLEM'in Türkiye'deki ilmi-akademik tartışmalara dinamik ve özgün katkılar sunmak, eleştirelliğin zeminini ve disiplinlerarası irtibatı kurarak bütünlüklü bilgi üretme gayesiyle 2011 yılında yayın hayatına başlayan İnsan & Toplum Dergisi'nin 11. sayısı yayımlandı.

Sosyal bilimler, beşeri bilimler ve dini ilimler alanından makale, değerlendirme makalesi ve değerlendirme yazılarına yer veren derginin 11. sayısında 9 makale, 2 değerlendirme makalesi yer alıyor.

MAKALELER:

Emine Battal - *İnanç Uğruna Ölme / Öldürme: Yeni Dinî Hareketler ve Şiddet*

Mehmet Emin Babacan - *Toplumsal Derinlik Sosyal Medya ve Gençlik*

Rıfat Türkeli - *Sofça Örnekleminde Kalburcu Şeyhi Pir Ahmed Efendi ve Alevilik Anlayışı*

Ahmet Temel - *Was there a Zaydî Uşûl al-fîqh? Searching for the Essence of Zaydî Legal Theory in the First Complete Uşûl Work of Zaydis: al-Nâtiq bi-l-ḥaqq's (340-424/951-1033) "al-Mujzi fî uşûl al-fîqh"*

Ayşe Kılıç - *İspanyol Engizisyonu Karşısında Endülüs Müslümanları*

Nail Elhan - *Banal Nationalism as a Defensive State Apparatus: Daily Re-Production of Nationality and Religion in Iran*

Erdal Kurğan - *Fıkıh'tan Yoksun Bir 'Yer'de İslamcılığı Yargılamak: Hafızasını Kaybetmiş İslamcılık vs. Yerlilik*

Sertaç Timur Demir - *Riyazetten Modern Diyet Toplumuna: Kutsallık ve Hiçlik Arasında Beden*

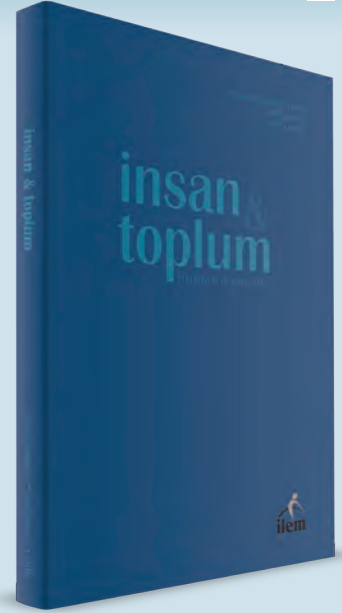
DEĞERLENDİRME MAKALELERİ

Showkat Ahmad Dar - *Concept of Islamic State and its Applicability in 21st Century: An Appraisal of Muhammad Asad's Model*

Gökdemir İhsan - *"Self-kolonizasyon" İçin Mütevazı Bir Kavramsallaştırma Denemesi*

İnsan ve Toplum Dergisi özgün makalelerin yanı sıra, akademik paylaşımı, kümülatif bilgi birikimini ve birbirine konuşan müşterek akademik ortamı mümkün kılmak üzere kitap değerlendirme yazılarını da önemsemektedir. Bu doğrultuda derginin son sayısında *Çağdaş İslami Akımlar, Öğretmen Emeğinin Dönüşümü, Popular Protest in Palestine, Transformation of the Muslim World in the 21st Century, Abbasi Devletinde Türk Kumandanlar, Türkiye'de Kırsal Yapıların Dönüşümü, İstanbul'da Yaşlanmak: İstanbul'da Yaşlıların Mevcut Durumu Araştırması ve Göçler Ülkesi- Alkışlar, Göçmenler, Araştırmacılar* kitaplarına dair 8 değerlendirme yazısına yer verilmiştir.

İnsan ve Toplum Dergisi'nde yayımlanan yazılarına ulaşmak ve dergi hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek için www.insanvetoplum.org sitesini ziyaret edebilir, sorularınız veya yazı gönderimi için editor@insanvetoplum.org adresiyle irtibata geçebilirsiniz.

İLEM yaz akademisi

istanbul'dan anadolu'ya ilim köprüsü

açılış konferansı / **ihsan fazlıoğlu**
18 temmuz / 9:30 - 11:00

seminerler
tarih felsefesi / **teyfur erdoğan**
18 temmuz / 11:30 - 16:45

modernitenin kökenleri ve oluşumu / **lütfi sunar**
19 temmuz / 9:30 - 15:15

islam düşüncesinin çağdaş meseleleri / **ibrahim halil üçer**
21 temmuz / 9:30 - 15:15

türkiye'de toplum ve siyaset / **mahmut hakkı akın**
22 temmuz / 9:30 - 15:15

türkiye'de modernleşme / **vahdettin ışık**
23 temmuz / 9:30 - 15:15

kitap tahlilleri
ali ulvi kurucu hatıralar I-II / **abdulkadir macit**
21 temmuz / 15:30 - 18:00

mazlum doğu'nun mağrur çocukları / **alev erkilet**
23 temmuz / 15:30 - 18:00

bu program istanbul dışında lisans eğitimlerine devam eden 3 ve 4. sınıf öğrencilerine yöneliktir.

programın tarihi 17 - 24 temmuz 2016 başvuru tarihleri 11 nisan - 22 mayıs 2016 kabul alanların ilanı 1 haziran 2016

basvuru.ilem.org.tr/egitim

Sakarya Mah. Çarşıyol Cad. Tofaşçılar İşh. No: 2012 Sakarya İstanbul Türkiye 81210 210 4310 www.ilem.org.tr

INTERNATIONAL CONFERENCE

Changing Political Landscape in the Muslim World

September 5-7, 2016 - Srinagar, India

Global Politics and the Muslim World
Arab Uprisings and the Middle Eastern Politics
Political Economy of Arab Uprisings
Sectarian Clashes in the Muslim World
Rise of Extremism in the Muslim World
Human Rights and Humanitarian Intervention
Challenges of Security and Freedom
Ethnic and Religious Diversities
Poverty and Inequality
Economic Policies and Development
Arab Revolts and Aftermaths in Muslim World
Globalization and Cultural Challenges for Muslim Societies
Socio-Political Tensions Between Muslim Countries
Regional Crisis and Developments

ABSTRACT SUBMISSION DEADLINE JULY 15, 2016

ilem.org.tr/m/833/1121/kashmir-workshop | kashmir@ilem.org.tr

STT MENA 5TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL THOUGHT AND THEORY IN THE MENA REGION

DECEMBER 12-13, 2016, SAKARYA

"MIGRATION AND SOCIO-CULTURAL CHANGE"

- Theories of Migration
- Social Theory of Migration
- Social Change, Social Dynamism, Cultural Exchange
- Social Mobility and Population Exchanges
- Human Rights, Humanitarian Intervention
- Humanitarian Campaigns and NGO Activities
- Cultural Integrations and Clashes
- Challenges of Security and Freedom
- Ethnic and Religious Diversities Through Migration
- International Law and Migration
- Theories of Multiculturalism and Multilingualism
- Tolerance and Coexistence
- Xenophobia, Ethnocentrism, Racism
- Civil Society and Migrants
- Social Thought and Theory in The Muslim World Today
- Decoloniality and Muslim Thought

stmena.org info@stmena.org

ABSTRACT SUBMISSION DEADLINE AUGUST 31, 2016

ORGANIZERS

SUPPORTING INSTITUTIONS

INTERNATIONAL TASHKUBRİZĀDAH SYMPOSIUM

ULUSLARARASI TAŞKÖPRÜLÜZÂDE SEMPOZYUMU

مؤتمر تاشكوبري زاده الدولي

18-20 Kasım 2016
November
تشرين الثاني
istanbul
taskopruluzade.org

Abstract Submission Deadline

31 Ağustos August آب 16

taskopruluzade.org/apply